

Ljudska

PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE (ZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1953) KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 (ZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI 2 «BORBO»

LETO XXIV. Stev. 25
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
«LJUDSKA PRAVICA»
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

ŠESTI KONGRES LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE

Na bližnjih volitvah potrdimo da smo takšna mladina, kakršno naša dežela potrebuje

Kongres je soglasno sprejel volilni razglas in resoluciji o družbeni dejavnosti ter razvedrilu mladine in o razvoju mednarodnih stikov ter sodelovanja Ljudske mladine Jugoslavije

Beograd, 29. jan. (Tanjug). Na dopoldanskem plenarnem zasedanju VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije so govorili predstavniki mladine Vzhodne Nemčije, Maroka, Severne Koreje, Svice, Madžarske, Albanije, Sirije in Izraela. Kongres je nato nadaljeval delo z razpravo o referatu Mike Tripala, potem pa je začel obravnavati predlog novega statuta Ljudske mladine Jugoslavije. V obrazložitvi tega predloga je član predsedstva CK Ljudske mladine Jugoslavije Budo Šoškić med drugim poudaril, da je razlog za sprejem novega statuta v glavnem ta, da dosednji statut ni jasno določil značaja, vloge in razvojne smeri Ljudske mladine v pogojih splošnega družbenega razvoja dežele, posebej pa v pogojih izgradnje sistema družbenega samoupravljanja in razvoja novega gospodarskega sistema.

Razen tega se je v zadnjih petih letih povečala vloga mladine v ostalih družbenih organizacijah, zlasti v tistih, v katerih se zbira mladina. Zato je bilo treba natančneje določiti odnos Ljudske mladine do družbenih organizacij. Novi statut je prilagojen potrebam celotnega članstva, tako da bo lahko pomagal članom Ljudske mladine, da si pridobijo osnovne predstave o tem, kako je nastala njihova organizacija, k temu dandanes teži, kakšnega človeka vzgaja itd. Slednje besedilo statuta je znatno obširnejše, ima pa tudi uvodno po-

in razvedrilu mladine, ki jo je predložila posebna kongresna komisija.

Kongres je prav tako soglasno sprejel tudi volilni razglas. Sprejeta je bila tudi resolucija o razvoju mednarodnih stikov in sodelovanja Ljudske mladine Jugoslavije, ki jo je sestavila posebna komisija na podlagi poročila CK in razprave na kongresu.

S kongresa so poslali pozdravno pismo predsedniku Titu. Potem ko so bili objavljeni izidi volitev novega centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije, je ob zaključku dela

izraza na kongresu, je treba zdaj prenesti na delovna mesta, na izgradnjo avtomobilske ceste Bratstvo — enotnost ter na bližnje volitve v Zvezno ljudsko skupščino.

Konec govora Mike Tripala so udeleženci pozdravili z navdušenim ploskanjem in skandiranjem »Tito — bratstvo enotnost«, ki se dolgo ni hotelo poleči. Vsi v dvorani so nato stoji zapeli Internacionalo, nato pa zaplesali kozarčako kolo.

VI. kongresa govoril dosednji predsednik CK Ljudske mladine Jugoslavije, Mika Tripalo, katerega govor so pogosto prekinjali s ploskanjem.

V imenu novega Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije se je Mika Tripalo zahvalil udeležencem kongresa in izrazil prepričanje, da bo organizacija Ljudske mladine storila vse, da bi bili sklepi kongresa čimprej uresničeni. Poudaril je velik pomen tega kongresa, ki je izpričal neomajno enotnost delavske, kmečke, srednješolske in študentske mladine Jugoslavije. Navdušenje, ki je prišlo do

PISMO VI. KONGRESA LMJ CENTRALNEMU KOMITEJU ZKJ IN TOVARIŠU TITU

Besede tovariša Tita pobuda za nove napore

Ko zaključujemo delo našega šestega kongresa, so naše misli posvečene Zvezi komunistov Jugoslavije, njenemu Centralnemu komiteju in tovarišu Titu, pod čigar okriljem in vsakdanjo skrbjo je rasla in se kalila močna, revolucionarna, enotna organizacija mladega rodu naše dežele.

Poznanje sadov in kritična analiza razvojne poti Ljudske mladine v zadnjih petih letih sta bili za naš šest kongres podlaga za natančnejšo opredelitev vloge in naloge Ljudske mladine v sistemu našega družbenega samoupravljanja, katerega široki okviri, raznolike oblike in težnje

po stalnem razvoju odpirajo široko torišče za polno uveljavljanje ustvarjalnosti, delovne in intelektualne energije in pobude mladine na vseh področjih življenja.

Če je bilo prva leta po našem petem kongresu precej zmede in tavanja, če je prišlo sprčo enostranske usmeritve v mnogih naših organizacijah takrat do določenega zastoja, če smo stare metode in oblike politične dejavnosti počasi zamenjali z novimi, lahko zdaj zanesljivo trdimo, in to je pokazal naš šest kongres, da je zadnja leta Ljudska mladina na poti nenehne vzpona in da čedalje uspešneje izpolnjuje svojo vlogo v sistemu naše neposredne socialistične demokracije. To se kaže v naraščajoči politični dejavnosti naših organizacij in prenašanju čedalje večjih družbenih odgovornosti na mladino. O tem zgovorno pričajo dejstva, da dela zdaj v organih družbenega samoupravljanja nad 100.000 mladincev in mladink, da je delalo doslej v delavskih svetih in njihovih odborih nad 77.000 mladih ljudi, da je bilo na zadnjih volitvah v Ljudske odbore izvoljenih nad 6300 mladih odbornikov, da odpade na mladino 68% vseh v letu 1957 sprejetih novih članov Zveze komunistov.

V naši zmerom mladi in razgibani socialistični družbi raste razgiban in enoten mladi rod, poln življenjskega optimizma, ki je usodno zainteresiran na nenehnem čim uspešnejšem razvoju socializma in pripravljen, da prispeva vse svoje umske in fizične sile za ustvarjanje novih, vsebinsko bogatejših in naprednejših oblik socialističnega življenja. Zavedamo se, da je od povečanega političnega in vzgojnega delovanja Ljudske mladine in drugih zavestnih socialističnih sil odvisno, v kolikšni meri se bodo razmahnile sile mladega rodu v boju za stalnejši napredek naše socialistične skupnosti.

Besede, ki jih je v začetku kongresa naslovil na našo mladino tovariš Tito in ki so prežete z velikim zaupanjem v mladi rod naše dežele, bodo za naše organizacije in vse mlade ljudi pobuda za nove napore in nov ustvarjalni polet v boju za razvijanje materialnih sil in socialističnih družbenih odnosov v naši deželi, za izpolnjevanje važnih nalog našega perspektivnega plana gospodarskega razvoja, za uspešno graditev avtomobilske ceste Bratstva in enotnosti od Ljubljane do Djevdjelije s prostovoljnimi delom, za še bolj intenzivno delo za vsestransko socialistično vzgojo mladega rodu naše dežele. Naslonite se na sile mladine zmerom, kadar je to naša socialistična skupnost potrebna! Mladina bo opravila zaupanje Zveze komunistov in naše skupnosti. To je enodušno prepričanje in sporočilo našega šestega kongresa.

Naj se razcveta in razvija naša svobodna socialistična skupnost, ki jo vodi po poteh nenehne napredka Zveza komunistov Jugoslavije s tovarišem Titom!

Ribolov na Donavi

Bukarešta, 29. jan. (Tanjug). V Bukarešti je bil med Jugoslavijo, Sovjetsko zvezo, Romunijo in Bolgarijo sklenjen sporazum o ribolovu v vodah Donave. Uradno poročilo o sporazumu pravi:

Po pogajanjih, ki so trajala od 20. do 29. januarja, je bil v Bukarešti med Jugoslavijo, Sovjetsko zvezo, Romunijo in Bolgarijo sklenjen sporazum o ribolovu v vodah Donave. S tem sporazumom so določili ukrepe za ohranitev in povečanje ribjega bogastva, urejena so vprašanja ribištva ter znanstvenega in tehničnega sodelovanja na tem področju. Sporazumu se lahko pridružijo tudi druge zainteresirane podnavske dežele.

Pri svečanem podpisu sporazuma je bil navzoč tudi podpredsednik ramunske vlade in minister za industrijo potrošnih dobrin Štefan Voitec.

VOLILNI RAZGLAS VI. KONGRESA LMJ

GLASUJMO za našo lepšo prihodnost!

V marcu bomo imeli volitve v Zvezno in republiške ljudske skupščine, četrte po vrsti v naši deželi. Volitve bodo nov pregled naših dosedanjih uspehov v izgradnji socialistične družbe, katere smisel so svoboda, blaginja in sreča človeka. Mi, mladi, polnopravni državljani takšne družbe moramo v udeležbo v volilni kampanji in s samim glasovanjem še enkrat potrditi že znano resnico, da so naše težnje, naši ideali, usoda vsega našega rodu nerazdružljivo povezani z usodo socialistične Jugoslavije.

S svojim glasovanjem bomo potrdili tudi največje uspehe minulega štiriletnega obdobja od zadnjih volitev v Zvezno in republiške ljudske skupščine. Samoupravljanje proizvajalcev v gospodarstvu in samoupravljanje državljanov v komunih in družbenem življenju nasplo je postalo bistvo našega sistema socialistične demokracije, sprostito je ustvarjalne sile ljudi in zraslo v najprikladnejšo obliko povezovanja osebnih koristi državljanov s splošnimi koristmi skupnosti. Industrija je na svoji poti naglega vzpona dosegla nove velike uspehe in trikratno presežila predvojno proizvodnjo, kmetijstvo pa je storilo velik korak naprej in doseglo lani rekordno proizvodnjo. Vse to je omogočilo znatno zboljšanje življenjskega standarda in nam prineslo v petletnem planu natanko izraženo politiko ustvarjanja pogojev za še boljše življenje naših državljanov.

Bližnje volitve bomo imeli v času, ko si napredni ljudje vsega sveta na vso moč prizadevajo, da bi se ognili nevarnosti strašne atomske vojne. S svojim glasovanjem bomo mi, mladi, močno podprli našo deželo kot enega najboljših dejavnih borcev za politiko aktivne koeksistence, brezkompromisnega borca za mir, za enakopravne odnose med državami in za polno spoštovanje suverenosti sleherne dežele.

Mladi ljudje, za nas so bližnje volitve posebno važne tudi zato, ker jih bomo imeli v času, ko na mlade državljane čedalje bolj smelo prenašamo večje družbene odgovornosti. Zadnje volitve v Ljudske odbore, na katerih je kandidiralo in bilo izvoljenih mnogo fantov in deklet, to najbolje potrjujejo. Z aktivnim sodelovanjem na bližnjih volitvah bomo izpričali, da smo ne samo dorasli in sposobni za tisto, kar nam je zaupano, marveč tudi za nekaj več — za nove dolžnosti in nove odgovornosti nasproti sebi samim in nasproti naši skupnosti.

Tako ne le naglo rastemo v aktivne in odgovorne člane družbe, marveč lahko bolj izpričujemo tudi tisto, kar je v nas največ vredno: mladostno energijo, borbenost in ustvarjalnost.

Z udeležbo v predvolilni kampanji in s samim glasovanjem se bomo tako oddolžili tudi naši socialistični deželi za vse tisto, kar nam je storila, da je naša mladost čim lepša in čim plodnejša. Na volitvah bomo glasovali tudi za to, da bodo naši življenjski in delovni pogoji še boljši, da bo naša družbena dejavnost popolnejša, naše šolanje še plodnejše, naša telesna vzgoja še bolj vsestranska. Ne bili bi namreč mladi, če bi bili povsem zadovoljni s tistim, kar imamo, če ne bi hrepeli po višjem, lepšem in popolnejšem.

Mladi državljani, predlagamo in volimo tiste kandidate, ki so s svojim dosedanjim delom zaslužili zaupanje ljudstva, ki bodo znali vskladiti koristi komun s koristmi skupnosti, ki bodo razumeli zahteve sodobnih mladih ljudi in storili, kar je njihova dolžnost, da se bodo vsi naši mladi državljani vsestransko razvijali, da bodo postali svobodne družbene in dostojanstvene osebnosti z razvito socialistično zavestjo, z vzgojenim samostojnim mnenjem, z neoviranim kritičnim duhom, osebnosti, polne ustvarjalne volje in odgovornosti nasproti sebi in družbi.

Fantje in dekleta, vi, ki boste prihodnje glasovali, pojdite vsi na volitve in dokažite, da ste vredni nasledniki legendarnega skojevskega in brigadirskega rodu. Vi živite v drugačnih pogojih in vaša ustvarjalnost se kaže v drugačnih oblikah — v učenju, v razvijanju socialističnih odnosov med ljudmi, v obvladovanju sodobnega procesa proizvodnje v industriji in kmetijstvu ter v osvajanju znanstvenih pridobitev. Ko pa pridejo veliki dogodki, se vaša politična zavest in zrelost izražata prav tako nazorno kakor pri prejšnjih rodojih. Takšen velik dogodek so tudi bližnje volitve. Potrdimo tudi na njih, da smo takšna mladina, kakršno naša dežela prav potrebuje.

Mladinci in mladinke! Vključimo se vsi v splošno predvolilno dejavnost Socialistične zveze in vnesimo v njo našo mladostno navdušenje in polet! Pojdimo vsi na volitve! Glasujmo za najboljši! Glasujmo za našo vedrejšo mladost, za našo lepšo prihodnost! Glasujmo za svobodno, neodvisno socialistično Jugoslavijo! Delegati VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije.

Do 5. februarja bi morale vse kandidacijske konference izbrati kandidate v Zvezno in republiško ljudsko skupščino. Pray te dni pa so se že v večini volilnih okrajev zbrali delegati na kandidacijske konference in predlagali po enega, dva in tudi tri kandidate. V sedmih dneh po konferenci se morajo ponovno zbrati volilci na zboru, kjer bodo govorili o kandidatih, zbranih na konferencah, in kandidature dokončno predložili volilnim komisijam v objavo. Na sliki: Verifikacijska komisija kandidacijske konference preverja poverilnice delegatov.

glavje o revolucionarni poti naprednega mladinskega gibanja. Po obrazložitvi Buda Šoškića in razpravi je bil statut v celoti in posameznostih soglasno sprejet.

Nato so začeli glasovati o izvolitvi novega CK Ljudske mladine Jugoslavije, v katerega bo izvoljenih 105 članov.

Kongres je popoldne nadaljeval delo ter je proučil poročila in resolucije kongresnih komisij. Nato je soglasno in z navdušenim odobravanjem sprejel resolucijo o družbeni dejavnosti

Sprejem pri predsedniku Titu

Beograd, 29. jan. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo je nocoj v Izvršnem svetu Srbije priredil sprejem za delegate VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije. Na sprejemu je bilo več uglednih državnih in političnih voditeljev.

VREMENSKA NAPOVED

za četrtek, 30. januarja
v nižinah meglja ali nizka oblačnost, oblačno. Najnižje nočne temperature med -2,5 in -2,2. V Primorju okoli 0. Najvišje dnevne v krajih z megljo med -1 in -0,5, v ostalih predelih do -2, v slednje dni: še hladno vreme, predvidljivo v petek ali soboto nekaj snežnih padavin.
Nad srednjo Evropo in Balkanom so začrtnute področje visokega zračnega pritiska, ki naglo slabi. V visinah nad doteka nad zahodno Evropo in Alpe nekoliko toplejši zrak.

Stane Kavčič — novi predsednik Republiškega sveta sindikatov Slovenije

Ljubljana, 29. jan. Danes je bila v Domu sindikatov v Ljubljani plenarna seja Republiškega sveta sindikatov Slovenije. Uvodno besedo v razpravo o aktualnih političnih nalogah sindikatov je imel dosednji predsednik Republiškega sveta Janko Rudolf. Zaradi njegovega slabega zdravstvenega stanja so na današnji seji izvolili za novega predsednika Republiškega sveta sindikatov Slovenije Staneta Kavčiča.

Tovariš Janko Rudolf je analiziral sedanj gospodarski položaj, omenil lanskoletne uspehe in nakazal naloge sindikatov v zvezi s perspektivnimi plani. Ko je govoril o pomanjkljivosti dela sindikalnih organizacij, je kritiziral njihovo ožino, slabo obveščanje članstva in enostransko obravnavanje problemov. Govoril je tudi o odgovornosti sindikalnih organizacij, o nujnosti neposrednega stika s ljudmi tako v podjetju kot v komunih, ki jih je treba hitro, učinkovito in politično pravilno obveščati o vseh dogajanjih. Poudaril je tudi, naj ima skrb za človeka prednost pred vsem drugim. Okrepiti je treba boj za socialistične odnose, medtem ko je sedaj ob volitvah dolžnost sindikatov, da nalijejo čistega vina volilcem.

Problemov, ki so v središču pozornosti našega političnega in družbenega dogajanja, se je v razpravi na današnjem plenumu dotaknila tudi članica sekretariata Centralnega sveta sindikatov Jugoslavije Pepca Kárdelj. V raz-

M. R.

Mladina Jugoslavije se bo zmerom borila za mir in za mednarodno prijateljstvo

Resolucija VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije o razvijanju mednarodnih vezi in sodelovanja LMJ

Resolucija ugotavlja, da so bili med V. in VI. kongresom Ljudske mladine Jugoslavije doseženi v razvijanju mednarodnih vezi in sodelovanja pomembni uspehi. Mladí rod Jugoslavije, je rečeno nadalje v resoluciji, je življenjsko zainteresiran na ohranitvi miru, na razvijanju mirnega sodelovanja in krepitvi prijateljstva med vsemi narodi. Ljudska mladina Jugoslavije je prepričana, da v uresničevanju te želje jugoslovanske mladine prispeva k razvijanju sodelovanja z mla-

rodnem mladinskim sodelovanju škodljiva za mlade ljudi vseh dežel in za razvijanje mirnega sodelovanja narodov nasploh. Zdad je očitno, da je mladina vključena v organizacije, različne po značaju, po svoji ideološki in politični opredelitvi, in vsak, kdor resnično in odkritosrečno želi stike in srečanja mladine raznih dežel, mora sprejeti načelo enakopravnega sodelovanja z vsemi demokratičnimi in naprednimi mladinskimi organizacijami ne glede na njihove ideološke in politične nazore ter pripadnost k mednarodnim organizacijam.

V razvijanju univerzalnega sodelovanja morejo odigrati odločilno vlogo vezi in sodelovanje med narodnimi organizacijami, zlasti kulturno, strokovno in športno sodelovanje. V teh in podobnih vprašanjih bi bilo koristno tudi skupno sodelovanje mednarodnih mladinskih organizacij. Kot politična in vzgojna organizacija, ki se bori za upostavitve socialističnih družbenih odnosov, je Ljudska mladina predvsem zainteresirana na sodelovanju z vsemi tistimi mladinskimi organizacijami, ki se bore za zmago socializma. Zato bo Ljudska mladina tudi v prihodnje širila vsestransko sodelovanje z mladinskimi organizacijami v socialističnih deželah, s komunističnimi, socialističnimi, socialnodemokratičnimi mladinskimi organizacijami drugih dežel, kakor tudi z organizacijami delavske in sindikalne mladine.

Ljudska mladina Jugoslavije bo tudi v prihodnje razvijala sodelovanje z drugimi mladinskimi organizacijami, in sicer predvsem z organizacijami v tistih deželah Azije in Afrike, ki so dosegle narodno svobodo po drugi svetovni vojni ali ki se v pogojih kolonialnega suženstva še zmerom bore za narodno neodvisnost, nadalje z mladinskimi sveti in drugimi

reprezentativnimi organizacijami, kakor tudi z bolj ali manj specializiranimi organizacijami, ki zajemajo mlade ljudi. Razen tega bo Ljudska mladina Jugoslavije kakor doslej pobudnik širših skupnih dejavnosti ali pa bo v skladu s svojimi koristimi podpirala takšne pobude drugih mednarodnih mladinskih organizacij. Prav tako bo Ljudska mladina podpirala tudi krajevne oblike sodelovanja, kolikor bodo odprte za sodelovanje vseh mladinskih organizacij na tistem področju.

Sodobni mladi rodovi, je rečeno na koncu resolucije, žive v svetu in času velikanskih znanstvenih in tehničnih pridobitev, katerih miroljubna uporaba lahko zelo olajša in olepša življenje človeka, pospeši gibanje sodobne družbe na poti k zmagi socialističnih družbenih odnosov in še bolj zbliža in sprijatelji vse narode.

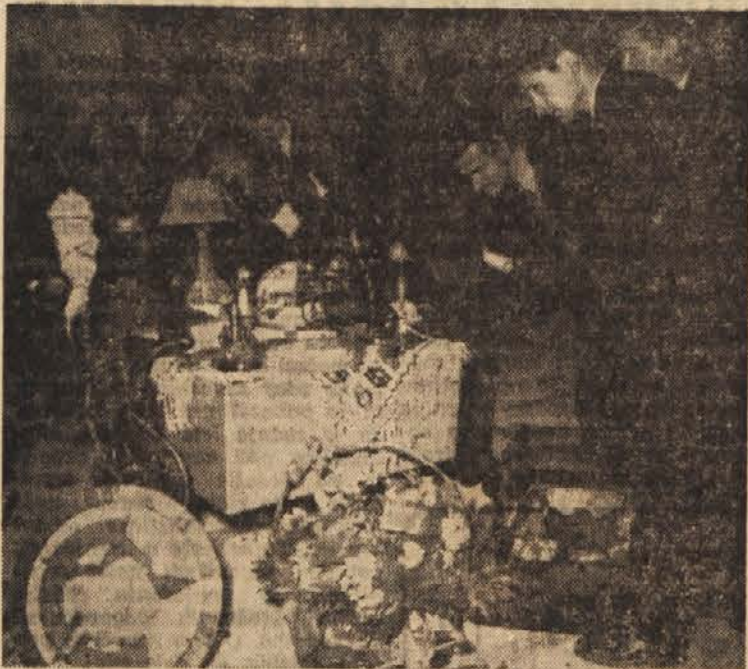
Toda na svetu so še zmerom nevarnosti, da bi postale te pridobitve v blaznosti orožje rušilne vojne, kakršne zgodovina še ne pozna, vojne, ki ne bi bila razbila tega ali onega družbenega reda, te ali one države, marveč bi spravila človeštvo in njegovo v stoletjih ustvarjeno civilizacijo na rob propada.

Mladina Jugoslavije, ki se dobro zaveda obeh možnosti, se bo tembolj borila proti vsem vojnim nevarnostim, za mir, za mednarodno prijateljstvo in za aktivno koeksistenco med vsemi državami in narodi. Mladi ljudje Jugoslavije nudijo svojo roko prijateljstva vsem mladim ljudem na svetu in si prizadevajo da bi v tem boju korakali skupno, ker je to skupni boj vseh narodov, predvsem pa mladih rodov.

Tovarišica Vida Tomšičeva na konferenci ZK v Mariboru

Maribor, 29. jan. Razen 120 delegatov, ki so zastopali 1103 člane 41 osnovnih organizacij, se je večerajšnje konferenco Zveze komunistov občine Maribor-Tabor med drugimi gosti udeležila tudi organizacijska sekretarica CK ZKS Vida Tomšičeva. Po poročilu sekretarja občinskega komiteja Slavka Kobala se je razvila živahna razprava, v kateri je med drugim sodelovala tudi Vida Tomšičeva, ki je govorila o vlogi komunistov v naši družbi. Med drugim je poudarila, da so prav za marsikatero nepravilnost v našem gospodarstvu in na terenu odgovorni prav komunisti, ki nepravilno in prepočasno ocenjujejo položaj. Poudarila je, da bodo morali postati komunisti aktivnejši in si bodo le s tem utrdili svoj ugled.

Na konferenci so izvolili nov občinski komite, delegate za okrajno konferenco ter delegata za kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

Mladinske organizacije po svetu, katerih delegati prisostvujejo kot gosti na kongresu LMJ, so poslale razna darila

dino in njenimi organizacijami vseh deželah in k aktivnemu sodelovanju v boju za mir, ki ga bijejo zdaj vse napredne sile na svetu.

ustvarilo položaj umetne cepitve v mednarodnem mladinskem sodelovanju.

Ljudska mladina Jugoslavije meni, da je ta cepitev v medna-

IZ RESOLUCIJE O KULTURNI, TELESNI IN TEHNIČNI VZGOJI MLADIH LJUDI

PODJETJA IN ŠOLE

središča družbenega in zabavnega življenja mladine

V resoluciji je poudarjena potreba po vsestranski kulturni, telesni in tehnični vzgoji mladih ljudi. Organizacija Ljudske mladine si je tudi doslej nenehoma prizadevala, da bi z ravnopravnim delom omogočila vsestransko vzgojo mladincev. V raznih specializiranih družbenih organizacijah in samostojnih oblikah družbene dejavnosti je zajetih nad dva milijona mladincev in mladink.

V resoluciji je nadalje rečeno, da so za raznovrstnejšo družbeno dejavnost mladine posebno važne množične akcije, revije, zlet, športne igre, mesec tehnike, taborjenja, izleti, pohodi itd., v katerih sodeluje vsako leto na stotisoče mladih ljudi. Samo v lanskem proslavi »Dneva mladosti« je sodelovalo kakih tri milijone mladincev.

Resolucija ugotavlja nekatere pomanjklivosti v dosedanjem delu z mladino in poudarja, da niso osamljeni nazori, da je organiziranje družbenega in zabavnega življenja mladine dejavnost, ki se razvija in da upravičene zahteve mladine po zabavi in razvedrilo mnogi razlagajo kot izraz njene površnosti in prizadevanja, da bi se samo zabavala. Mladinske organizacije so ponekod premalo iznajdljive in zibčne v iskanju privlačnih oblik zabave za mladino in vse probleme na tem področju pojasnjujejo izključno z gmotnimi težavami.

Podjetja in šole naj postanejo središča družbenega in zabavnega življenja mladine in zato naj organi družbenega in delavskega samoupravljanja posvetijo večjo pozornost zgraditvi potrebnih naprav, zagotovitvi poklicnih strokovnih voditeljev in organiziranemu uvajanju telovadbe v podjetjih ter tehnične vzgoje v šolah, kar bi ugodno vplivalo na večjo delovno sposobnost vsakega posameznika.

Razvijanje zanimanja za bogato in vsebinsko globlje družbeno zabavno življenje in usposabljanje potrebnih kadrov je najvažnejša naloga na vasi na tem področju. Mladinske delovne

akcije, dejavnost v Jugoslovanski ljudski armadi, dejavnost prosvetnih delavcev, vse to lahko v okviru naše organizacije mnogo prispeva k stvari.

V resoluciji je poudarjeno, da morajo mladinske organizacije odločno nastopiti proti pojavom primitivizma, proti ozko nacionalističnim težnjam in drugim negativnim vplivom. Vsebinska dela mladinskih organizacij mora sloveti na splošnih jugoslovanskih izkušnjah, pridobitvah in načelih. Zato je treba spodbujati pripravljane boljše zabavne glasbe, množičnih pesmi, recitacij in drugih del s sodobno tematiko ter popularizirati dobre dosežke filma, gledališča, literature, glasbe, tehnike, športa itd.

Posebno važna sta strokovnost ter moralopolitična kakovost neposrednih strokovnih voditeljev, ki so nenehoma povezani z mladino in njenimi neposrednimi vzgojitelji. Ljudska mladina naj ima aktivno gledišče v izbiri teh kadrov ter v njihovem usposabljanju in šolanju.

Za delo za mladino so izredno važne razne specializirane družbene organizacije, ki delajo za telesno in tehnično vzgojo mladine, za kulturno in zabavno dejavnost, za organiziranje potovanja in počitka, za zdravstveno in splošno izobrazbo. Tu je vloga Ljudske mladine v tem, da s temi organizacijami tesno sodeluje in uveljavlja določene zahteve glede usmerjanja njihovega vzgojnega dela.

Resolucija ugotavlja, da je skupnost že doslej dajala v raznih oblikah velika sredstva za družbeno dejavnost in razvedrilo mladine. Ta sredstva pa so bila dostikrat nezadostna. Zato si moramo razen zahtev po večjih gmotnih sredstvih prizadevati, da jih bomo čimbolj racionalno trošili. Čeprav še zmerom nimamo dovolj mladinskih domov, zletišč, preskrbovalnih središč Počitniške zveze, športnih naprav, dvoran itd. je nekaj teh naprav zamerjenih, da propadajo, ker za njihovo vzdrževanje nihče ne skrbi. Zato kongres priporoča, naj na pristojnem mestu prouče možnosti, da bi te naprave prešle v pristojnost komunne. Kongres tudi predlaga, naj bi pri teh napravah upostavili organe družbenega upravljanja.

Na koncu resolucija opozarja na potrebo, da izdelajo komunne

perspektivne načrte o zgraditvi in razvijanju gmotne podlage za družbeno in zabavno življenje. Celotne skrbi za socialistično vzgojo za organiziranje družbenega življenja in zabave mladine ne smemo ločiti od skrbi za vzgojo, razvedrilo in zabavo otrok. Ljudska mladina bo tudi v prihodnje sodelovala in podpirala svete društev za skrb za otroke in svete pionirjev ne samo prek svojih članov v vodstvih pionirskih organizacij, marveč tudi tako, da bo sodelovala kot celota v delu za izpolnjevanje teh nalog.

DNEVNIK

V Zagrebu je zasedalo predsedstvo Stalne konferencie mest in sklenilo, da bodo na prihodnji letni skupščini jugoslovanskih mest, ki se je bodo udeležile tudi druge zainteresirane organizacije in ustanove, razpravljali o pospeševanju trgovine. Skupščina bo od 29. do 31. maja v Beogradu. Predsedstvo in na svojem zasedanju obravnavalo izkušnje iz stanovanjske izgradnje v lanskem letu. Poudarili so, da so si ljudski odbori močno prizadevali, da bi sredstva za stanovanjsko izgradnjo iz lokalnih skladov čimbolj izkoristili. Hkrati so opozorili tudi na nepotrebne gradnje neprimernih in predragih stanovanj ter se zavzeli predvsem za racionalizacijo gradenj stanovanj. Predsedstvo je sklenilo, da bi bilo treba organizirati široko izmenjavo izkušenj o teh vprašanjih. Zato je bilo sklicano medmestno posvetovanje o izkušnjah iz stanovanjske izgradnje v letu 1957, ki bo 4. in 5. marca v Osljaku. Na zasedanju so govorili tudi o drugih vprašanjih, kot o preskrbi mest z električno energijo, slabem stanju vodovodne napeljave v večini mest itd.

V Beogradu je bil večeraj podpisan sporazum o blagovni menjavi med Jugoslavijo in Romunijo v letu 1958, po katerem bo dosegel trgovinski promet v obe smeri vrednost 9 milijonov dolarjev. Kot predvideva sporazum, se bo blagovna menjava med obema deželama v primerjavi z lanskim letom povečala za okrog 15 %,

hkrati pa bo v to menjavo vključenega več novega blaga. Jugoslavija bo dobavljala Romuniji valjani material, nezgorljivo opeko, barit, tanin, natron papir, razne kemikalije, stroje in opremo, Romunija pa bo izvažala v Jugoslavijo surovino nafto, bencin, parafin in ostale derivate kakor tudi žvepleno kislino, razne kemikalije, stroje in drugo.

Predsednik Centralnega sveta ZSJ Djuro Salaj je večeraj sprejel delegacijo Zveze sovjetskih sindikatov pod vodstvom sekretarja Centralnega sveta Sevčenka. Na sprejemu so bili tudi podpredsednik sveta ZSJ Ivan Božičević, član sekretariata Centralnega sveta Marijan Vivoda in predsednik sindikata komunalnih in obrtnih delavcev Ratko Kuruzović.

Na večerajšnji seji Izvršnega sveta Makedonije, ki ji je predsedoval član Izvršnega komiteja CK ZK Makedonije Ljupčo Arsov, so sprejeli več uredb, odlokov in sklepov s področja gospodarstva in notranje politike.

Najnižja temperatura v BiH to zimo je bila večeraj zjutraj na Sokocu (Romanija), in sicer je padlo živo srebro na 21 stopinj pod ničlo. V drugih krajih Bosne je znašala temperatura večeraj zjutraj od -8 do -18 stopinj. V Hercegovini pa je bilo topleje. Najnižja temperatura je bila večeraj zjutraj v Mostarju - 1 stopinjo nad ničlo. Kakor pričakujejo, se bo temperatura v nekaj dneh zvišala.

SIROK-RAZMAH PREDVOLILNIH PRIPRAV

Družbene in gospodarske naloge zahtevajo tehten premislek pri izbiri kandidatov

Z večerajšnjih kandidacijskih konferenc v ljubljanskem okraju

V veliki dvorani na Magistratu v Ljubljani so se večeraj zbrali delegati volilnega okraja Ljubljana-Center I, da na kandidacijski konferenci izberejo kandidate za Zvezni zbor proizvajalcev industrijske skupine. Ta volilna enota obsega vzhodni del občine Center.

Konferenca je začel predsednik okrajne volilne komisije Jože Pernuš, po referatu, ki ga je pripravil o problemih našega gospodarstva Jože Borštnik, pa so delegati predlagali tovariše, o katerih so menili, da bi jih konferenca izbrala za kandidate. Od treh predlaganih je dobil zadovoljivo število glasov tehnični direktor tovarne kleja inž. Anton Tribušon.

Hkrati je bila večeraj popoldne v mali dvorani na Magistratu tudi kandidacijska konferenca 27. volilnega okraja občine Center, ki je izbirala kandidate za Republiški zbor proizvajalcev. Območje tega volilnega okraja obsega strogi Center levo od Miklošičeve ceste. Za kandidate so delegati izbrali direktorja projektivnega ateljeja inž. Sonjo Lapajne in oddekovodkinjo knjigovodnice v Triglavski tiskarni Dano Košak. Kandidacijska komisija za 26. volilni okraj občine Center pa je v prostorih Kresije soglasno izbrala za kandidata tovariša Lojzeta Ocepka.

njihovo volilno enoto v zveznem zboru poslancev. Zbrani delegati so zastopali volivce iz občin Bežigrad, Moste, Polje in Litija, ki skupaj predstavljajo 209. volilno enoto na volitvah za zvezno skupščino. Medtem ko je verifikacijska komisija opravljala svoje delo, jim je spregovoril dr. Marijan Dermastia o nekaterih problemih gospodarskega razvoja pri nas. Delegati so se nato soglasno odločili, da izberejo dva kandidata za zvezni zbor, in to Zimo Vrščaj-Holly in Fani Tomičević-Zagar. Volivci pa naj sami odločijo, katero izmed kandidatov bodo izvolili.

Določeni datumi kandidacijskih konferenc v severnem Primorju

Okrajne volilne komisije v Novi Gorici, Tolminu in Idriji so določile datume kandidacijskih konferenc. Sedemnajst konferenc bodo opravili od 30. t. m. do 4. februarja v Novi Gorici, Sempetru, Idriji, Ajdovščini, Vipavi, Kanalu ob Soči, Kobaridu in Komnu. Na teh konferencah bo 930 delegatov iz goriškega okraja predlagalo dva poslance v Zvezni svet; enega v industrijsko skupino in skupaj s še petimi okraji enega predstavnika v kmetijsko skupino Zveznega zbora proizvajalcev.

Prve kandidacijske konferencie v mariborskem okraju

V terek so na prvi kandidacijski konferenci izvolili delegati v občini Maribor-Center za kandidate v Republiški zbor dr. Drago Cernelčev in dr. Dri- no Goriško, obe znani mariborski zdravnici. Pred dnevi je bil izvoljen za kandidata v Republiški zbor v občini Gorišnica Franc Belšak iz Muretincev. Večeraj sta bili dve kandidacijski konferenci za kandidate v Republiški zbor, in sicer v občini Maribor-Tezno ter v Novi vasi v občini Maribor-Tabor.

V Slov. Konjicah 44 kandidatov za kandidacijske konferencie

Na zborih volivcev v Slov. Konjicah so za kandidacijske konferencie v Republiški zbor Ljudske skupščine izbrali 44 delegatov za Zvezni svet pri 27 delegatov. Le-ti bodo predlogih in pripombah volivcev glede kandidatov imeli dokaj odgovorno nalogo, da bodo predlagali res take kandidate, ki bodo ustrezali liku ljudskega poslanca.

Zivahna dejavnost v JLA

V enotah JLA je živahna politična dejavnost v zvezi z bližnjimi volitvami. Le-ta je zvečine v seznanjanju pripadnikov JLA z uspehi naše socialistične graditve, zlasti pa z razvojem armade. V nekaterih enotah bodo organizirali tudi pogovore z bodočimi kandidati in javnimi delavci. Razen tega so v JLA tudi obsežne tehnične priprave, saj je znano, da bodo vojaki, ki služijo kadrovski rok, volili v krajih, od koder so bodo volili v krajih, kjer služujejo.

Hišni sveti se zmeraj bolj uveljavljajo in zajemajo širši krog državljanov, ki sodelujejo v tem upravljanju. Samo v Sloveniji imamo več kot 5000 hišnih svetov z blizu 20.000 člani. Te številke povedo, da si je družbeno upravljanje s stanovanjskimi hišami utrlj pot med ljudmi, ki z veliko prizadetostjo in odgovornostjo razpravljajo o vseh problemih, ki zanimajo stanovalce. Z ustanavljanjem stanovaljskih skupnosti, ki jih imamo v Sloveniji doslej že 22, pa bodo hišni sveti dobili še večjo veljavo. Te dni volijo stanovalci nove hišne svete, končni rok za njihovo izvolitev pa je do konca tega meseca. Na sliki: Stanovalci v ulici Moše Pijada št. 22 volijo hišni svet

Bralcem sporočamo, da bomo resolucijo VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije o nalogah Ljudske mladine v družbenem samoupravljanju objavili v prihodnji številki našega lista

Gospodarski temelji federacije Egipta in Sirije

V drugih arabskih deželah odobravajo »prvi korak« k združitvi obeh držav

Kairo, 29. jan. (Tanjug). Finančni minister Kajsuni je izjavil, da je bil med Egiptom in Sirijo dosežen splošni gospodarski sporazum v zvezi s federativno združitvijo obeh dežel. Poudaril je, da sta v sedanji etapi gospodarska in denarna unija najvažnejša cilja.

Z nedavno sklenjeno trgovinsko pogodbo, je dejal, so bile odpravljene carine na čisto egipčanske oziroma sirske proizvode v trgovini med obeh deželah. Hkrati so odpravili tudi ovire svobodnejšega pretakanja kapitala iz ene dežele v drugo. Sporazum vsebuje tudi klavzulo o gospodarski migraciji, ki naj v prihodnje omogoči preselitev večjega števila Egipčanov v plodne in nezaodstno naseljene kraje v Siriji. Eden izmed lanj sklenjenih sporazumov določa med drugim tudi ustanovitev meštinskih družb na torišču financ, industrije in kmetijstva.

Ministrstvo za socialne zadeve pripravlja v sodelovanju s sindikati načrt enotne delovne zakonodaje v obeh deželah. V tem oziru bržčas ne bo težav, ker so si omenjeni zakoni v Siriji in Egiptu podobni. Medtem

je tudi Federacija dela objavila poročilo, v katerem pravi, da v celoti podpira načrt o združitvi Egipta in Sirije. »Združeni arabski narodi,« je rečeno v poročilu, »so bili zmerom sanje stobodnih Arabcev.«

Tisk je objavil izjavo iraškega ministra za informacije Gau-

da el Katiba, ki je dejal, da Irak podpira načrt o združitvi Sirije in Egipta. Sodeč po vesteh iz Bejruta je nekaj podobnega izjavil tudi predsednik libanonske vlade Sami Solh.

Generalni sekretar sudanske Narodne stranke enotnosti Hadr Hamad je v Kartumu izjavil, da njegova stranka v celoti podpira združitve Sirije in Egipta in poudaril, da je to »odločen korak k širši zvezi arabskih narodov, vstevši tudi nas«. Združitve Sirije in Egipta je podprl tudi predsednik sudanske Protiimperialistične fronte Babakir Ali.

Konec drugega satelita?

Kjöbenhavn, 29. jan. (Reuter-AFP). Na nekaterih področjih Jütlandije na Danskem kakor tudi na Nizozemskem so opazili davi na nebu svetlo žarečo kroglo, ki je bila velika kot Mesec ter se je po nekaj sekundah ob močni svetlobi razpršila. Svetloba je bila tako močna, da so se ljudje presenečeni ustavljali na cestah in opazovali nenavadni pojav.

Kakor pravijo v observatoriju Olafa Remerja v Arhusu, je bil to brzkone velik meteor. V bohumskem observatoriju pa domnevajo, da je bil to drugi sovjetski umetni satelit, ki ga je nemara razneslo. Agencija France Presse pa je poročala, da je letel drugi satelit v tem času nad Kavkazom.

Omenjeni pojav so opazili tudi v observatorijih v Hamburgu, Utrechtu in še nekaterih drugih krajih.

Z OKLEPNIKI IN LETALI NAD KMETE

Damask, 29. jan. (Reuter) Sirija je obtožila Izrael, da je 60 izraelskih vojakov z oklepnimi vozili in letali na severu demilitarizirane cone blizu Kana Dvira vdrla čez mejo Sirije in napadla kmete ter jih začelo obstreljevati, nato pa so se umaknili. Ko so se umakali, so krožila tudi govorice, da izraelska letala, medtem ko so vojniki pustili na sirske tleh del vojaške opreme in streliva. Na sirske strani ni bilo izgub.

KALBITZER O ZAHODNONEMSKIH STIKIH Z NAŠO DEZELO

Proti dvojnemu merilu

(Od našega stalnega dopisnika)

Bonn, 29. jan. Socialnodemokratski poslanec iz Hamburga Helmuth Kalbitzer je danes tujim in domačim novinarjem v Bonnu govoril o svojih vtisih z nedavne obiske v Jugoslaviji, kjer se je mudil teden dni kot gost Komisije za mednarodne stike SZDL Jugoslavije. Tukajšnji opazovalci so se najbolj zanimali za možnost obnove diplomatskih stikov med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo.

Hamburški poslanec, ki je njegova stranka tudi doslej zahtevala obnovitev diplomatskih odnosov med obeh deželah, je dejal, da je dobil na razgovorih z jugoslovanskimi politiki vtis, da bi obnovitev diplomatskih stikov pozdravili tudi v Jugoslaviji. Po njegovem mnenju bi morala za-

hodnonemška vlada preklicati svojo deklaracijo, v kateri je zagrozila, da bo prekinila odnose s sleherni deželo, ki bo priznala vzhodnonemško vlado.

Poudaril je, da je zahodnonemška vlada navezala diplomatske stike s Sovjetsko zvezo kljub temu, da ta priznava vlado v Pankowu, tako da Bonn dejansko nima v rokah nobenih argumentov več, da bi vztrajal na takšnem stališču. Pri tem je dejal, da ni moč imeti enega merila za velike, drugega pa za majhne dežele.

Na vprašanje, kako si konkretno zamišlja obnovitev odnosov, je Kalbitzer dejal, da je treba pač najti ustrezne diplomatske oblike, da ne bi trpel ugled ene ali druge strani. »Najmanj pa, kar bi bilo moč že zdaj storiti,« je zaključil, »bi bilo to, da bi se neovirano razvijali in nadalje krepili ekonomski in konzularni stiki med obeh deželah.« Omenil je možnost, da bi ustanovili predstavništva zahodnonemške industrijske in trgovinske zbornice v Jugoslaviji ter ustrezna jugoslovanska predstavništva v Zahodni Nemčiji.

Kalbitzer je na koncu dejal, da bo seznanil s svojimi vtisi s potovanja v Jugoslavijo tudi zunanega ministra Brentana, ki je že prej izrazil željo v tem smislu.

B. Bajec

Odhod norveškega veleposlanika

Beograd, 29. jan. (Tanjug). Iz Beograda je davi odpotoval v Ateno dosedanj norveški veleposlanik v Jugoslaviji Francis Irgens, ki je bil nedavno imenovan za norveškega poslanika v Grčiji. Za novega norveškega veleposlanika v Jugoslaviji je bil imenovan Dag Brin, dosedanj državni sekretar pri norveškem zunanjem ministru. V kratkem bo prispel v Beograd.

IGRA TRETJEGA NA CIPRU JE ŠLA PREDALEC

»LE BESEDA IZ ANKARE« lahko pomiri turško manjšino v Nikosiji

London, 29. jan. (AFP). Sekretar Zveze turških društev na Cipru Osman Oreka je sinoči prispel v Ankaru. Ko je novinarjem pripovedoval o zadnjih dogodkih na Cipru, je izjavil, da je v spopadih z Britanci padlo 7 ljudi, ranjenih pa je bilo 67 demonstrantov. Po njegovem so zakrivil ti dogodke Britanci, ker so s svojim nastopom povzročili, da so se demonstracije spremenile v nered. Turške organizacije so pozvale ljudi, naj mirno demonstrirajo. Osman Oreka je imel danes razgovore s predstavniki vlade.

»Daily Telegraph« in »News Chronicle« se v tej zvezi zavzemata za čimprejšnjo objavo britanskih načrtov o Cipru. — Povsem jasno je — pravi »Daily Telegraph« — da lahko beseda iz Ankare zaustavi nasilja. To besedo je treba takoj izreči, če noče Turčija izgubiti simpatij in si prikvariti svoje dobre pozicije. — »News Chronicle« pa se zavzema za to, da bi prišel Ciper pod med-

narodno kontrolo, hkrati pa naj bi določili dokončni rok samoodločbe. Misel o razdelitvi otoka se zdi temu časniku nesmiselna. »Scotsman« načena vprašanje tako: ali mora Velika Britanija zavoljo Bagdadske zveze še nadalje prisojati važnost nesmiselnih idej o razdelitvi Cipra? — Dokler bo le videti, da pristojni organi upočujo to idejo — meni časnik — dotlej ni nobenega upanja, da bi bila politika na Cipru sprejemljiva. — Tudi ta časnik meni, da bi bilo najbolje, da bi prišel Ciper pod mednarodno kontrolo, s pravico do samoodločbe pa naj bi še nekaj let počakali.

Nikosia, 29. jan. (Reuter). Danes nameravajo oblasti ukiniti izredne policijske ukrepe v turškem delu mesta. Voditelj turške manjšine so sinoči odboru za varnost Nikosije izjavili, da prevzamejo odgovornost za vse dogodke in da jamčijo, da tudi na današnjem pogrebu v demonstracijah ubitih Turkov ne bo prišlo do neredov, če se le britanske čete

Ponovna pobuda za mirno ureditev alžirskega vprašanja

New York, 29. jan. (AP). V azijsko-afriških krogih v OZN pravijo, da nameravajo predstavniki alžirskega osvobodilnega gibanja prek azijsko-afriških delegacij v OZN predlagati pogajanja o alžirskem vprašanju. Sodeč po teh vesteh bi 29 azijsko-afriških delegacij na svojem rednem sestanku v februarju proizvelo vse možnosti za uveljavljanje resolucije Generalne skupščine.

V njej je izražena zaskrbljenost skupščine spriču razmer v Alžiriji. Resolucija opozarja na maroško-tuniško ponudbo za posredovanje med predstavniki alžirskega gibanja in francosko vlado, hkrati pa izraža upanje, da bodo našli izhod iz zagate s pogajanjem in v skladu z Ustanovno listino OZN.

Prvi korak k uresničenju te zamisli bi bil v tem, da bi zahtevali od generalnega sekretarja Hammarskjölda, naj se posebej zavzame za uveljavljanje resolucije Generalne skupščine. Nekaj predstavniki azijsko-afriške skupine je menil, da bi morda tudi druge delegacije pri OZN lahko sprožile »kake nove ideje« za ureditev alžirskega vprašanja.

Oster pritisk

alžirskih upornikov v vzhodnih krajih dežele

Pariz, 29. jan. (Tanjug). Uporniki so sinoči napadli francoske postojanke v mestih Suk-Arasu in Venzi, v katerih so zbrane močne francoske sile. Alžirci so celo uro z metalci min iz neposredne bližine obstreljevali francoska taborišča. Francosko poletstvo je objavilo, da »kljub veliki materialni škodi« ti garbuzji nista imeli človeških izgub.

Tudi pri Duvivieru, prav tako v vzhodni Alžiriji, in v okolici Uk-Agasa so se v zadnjih 24 urah vneli novi spopadi. Francoska poročila, ki opozarjajo, da so uporniki izredno dobro oprem-

ljeni, trdijo, da je bilo samo nekaj Francozov ranjenih, medtem ko bi naj bilo padlo nad 70 Alžircov.

Tudi na drugih bojiščih v Alžiriji so se boji nadaljevali. Uporniški komandosi so v zadnjih petih dneh vrgli v zrak že dva vojaška tovornjaka na progi Alžir-Constantine. Komandosi so napadli tudi francoske patrulje in policijske oddrede na področju Alžira, Bona in Constantine. Pri Batni je zavozil na mimo francoski vojaški kamion, nedaleč od Orana sta zavozila na mimo dva kamiona. V nekem spopadu je bil smrtno ranjen podpredsednik francoske uprave v Constantinu.

Zaradi povečane uporniške dejavnosti je francoska vlada sklenila, da bodo vojaki, ki so jih vpoklicali v vojsko leta 1956, še nadalje ostali v Alžiriji. Francoske sile v Severni Afriki cenijo zdaj na nekaj več kot pol milijona mož.

LETALSKA NADLOGA

Fenjang, 29. jan. (Nova Kitajska). Na današnjem zasedanju vojaške komisije za premirje na Koreji je korejsko-kitajski predstavnik protestiral, ker so ameriška letala vdrla nad Severno Korejo. Generalni sekretar korejsko-kitajskega dela komisije je izjavil, da so vojaška letala od 14. decembra do 29. januarja 11-krat kršila severnokorejsko suverenost.

SADOVI NASIH PRIZADEVANJ NA TORIŠČU MEDNARODNIH STIKOV

IZ RAZGOVORA Z GENERALNIM SEKRETARJEM ZB VELIMIROM STOJNICEM

Plodno delo v Svetovni federaciji borcev

Beograd, januarja

Število bivših borcev, zbranih v Svetovni federaciji bivših borcev, je čedalje večje. Svetovna federacija se je od svoje ustanovitve v oktobru 1956 iz leta v leto nenehno razvijala in širila, tako da je zdaj vključenih v njej okrog 140 nacionalnih združenj iz 37 dežel, kar pomeni okrog 20 milijonov bivših borcev. V zadnjih letih je razvila v njej močno prizadevanje dejavnost tudi naša Zveza borcev.

Beograjski dopisnik »Ljudske pravice« je zaprosil generalnega sekretarja Zveze borcev Jugoslavije Velimira Stojnića, naj pove nekaj besed o tem delu naše Zveze v tej mednarodni organizaciji.

Prizadevanja jugoslovanskih organizacij bivših borcev v Svetovni federaciji bivših borcev sploh — je izjavil Velimir Stojnić, so

rodnega sodelovanja, bi rad poudaril, da ima Svetovna federacija na razpolago nova neizkoriščena sredstva in možnosti za splošno politično usmerjenost na poti do enotnosti in solidarnosti bivših borcev na svetu, v svoji čedalje večji vlogi v urejanju vprašanj bivših borcev, v boju za mir in mednarodno sodelovanje. V vsem tem bo Svetovna federacija tako kot doslej deležna splošne podpore jugoslovanskih organizacij bivših borcev.

— Cilji Svetovne federacije sami so univerzalnega značaja in sprejemljivi za vse dežele, oziroma za vse bivše borce na svetu. Programi Svetovne federacije glede rehabilitacije bivših borcev, izmenjavanja informacij o položaju bivših borcev v posameznih deželah, njeni ekonomsko-socialni programi za naseljevanje, zaposlitev itd. so takšne narave, da bodo čedalje bolj terjali, da jih uveljavljajo v vseh deželah po svetu.

— To seveda zahteva, da se zbere okrog Svetovne federacije vse ali večina dežel. S tega stališča sta zelo pomembno sodelovanje bivših borcev Sovjetske zveze in nekaterih vzhodnoevropskih dežel na VI. in VII. generalni skupščini Svetovne federacije, ki so ji prisostvovali kot opazovalci, ter zanimanje, ki so ga pokazali za programe Svetovne federacije in njeno delo nasploh. S tega vidika je treba oceniti tudi sklep ustanovnega kongresa Sovjetskega komiteja vojnih veteranov, ki nalaga novemu vodstvu, da zaprosi za sprejem v Svetovno federacijo.

— V svojih prizadevanjih, — je nadaljeval Velimir Stojnić, — težimo k temu, da bi bila Svetovna federacija vselej v prvih vrstah boja za ohranitev miru, za razvijanje duha mednarodnega sodelovanja in ublažitev mednarodne napetosti in da bi se s tega vidika lotevali vseh mednarodnih vprašanj. Samo na ta način lahko Federacija v današnjem razdvojenem svetu govori v imenu vseh bivših borcev in je deležna njihove splošne podpore. Po našem prepričanju lahko njen glas samo tako pozitivno vpliva na mednarodne odnose, na države in vlade in na odnose v OZN.

— Ne da bi hoteli zmanjšati dosežanih uspehov za ohranitev miru in razvijanje medna-

usmerjena na to, da bi odpravili težave, na katere zadevamo na poti do uveljavljanja načela univerzalnosti Svetovne federacije.

— V svojih prizadevanjih, — je nadaljeval Velimir Stojnić, — težimo k temu, da bi bila Svetovna federacija vselej v prvih vrstah boja za ohranitev miru, za razvijanje duha mednarodnega sodelovanja in ublažitev mednarodne napetosti in da bi se s tega vidika lotevali vseh mednarodnih vprašanj. Samo na ta način lahko Federacija v današnjem razdvojenem svetu govori v imenu vseh bivših borcev in je deležna njihove splošne podpore. Po našem prepričanju lahko njen glas samo tako pozitivno vpliva na mednarodne odnose, na države in vlade in na odnose v OZN.

— Ne da bi hoteli zmanjšati dosežanih uspehov za ohranitev miru in razvijanje medna-

NOVA TRENJA NA KONFERENCI V ANKARI

Bagdadska politična protislovja

Zdaj še spor med Dullesom in Nurijem Saidom zaradi Izraela

Ankara, 29. jan. (Reuter) Ameriški, iraški in turški delegati na konferenci Bagdadske zveze so se danes posebej sestali, da bi našli izhod iz trenj glede palestinskega vprašanja. Do trenj je prišlo večeraj med razgovori Fosterja Dullesa z iraškim predstavnikom Nurijem Saidom. Razgovor se je udeležil tudi predsednik turške vlade Menderes. Nuri Said je načel vprašanje izraelskih meja in zahteval podporo za zahtevo, naj se Izrael umakne za meje, določene z resolucijo OZN iz leta 1947. Dulles je nasprotoval tej zahtevi, češ da sodi ta problem v pristojnost OZN. Resolucija OZN določa razdelitev Palestine med Zide in Arabece po poteku britanskega mandata nad tem ozemljem. Po razglasitvi izraelske države leta 1948 je prišlo do spopada med Izraelom in arabskimi deželah in z resolucijo določeno ozemlje Izraela se je povečalo za 40 odstotkov, do ustanovitve arabske države pa ni prišlo.

Svet Bagdadske zveze je davi odobril poročilo gospodarskega odbora. Zadnji delovni sestanek Sveta je bil danes popoldne. Vzponredno z uradnimi sestanki se razvijajo tudi razgovori med posameznimi politikmi. Dulles se je znočeval s vodjo iraške delegacije generalom Nuriem Saidom, čigar kampanja za podporo ZDA in drugih včlanjenih dežel za čimprejšnjo ureditev palestinskega vprašanja doslej ni imela nobenega uspeha.

Britanski guverner na Cipru sir Hugh Foot pa je danes v Ankaru nadaljeval posvetovanja z zunanjim ministrom Lloydom in njegovimi pomočniki o ureditvi ciprskega vprašanja.

Za zdaj še ni znano, ali nameravajo ZDA res dobaviti dežalam Bagdadske zveze najmodernejše orožje. Dulles je na konferenci opozoril na koristnost stikov z Atlantsko zvezo in SEATO, ni pa hotel odgovoriti na zahtevo po novi ameriški gospodarski pomoči dežalam Bagdadske zveze. V svojem govoru se je omejil na nasvete članicam regionalnih organizacij, naj posvete glavno pozornost uresničevanju sedanjih skupnih načrtov.

Prvi praktični rezultat konference je ustanovitev kombiniranega štaba za vojaško planiranje. Ta naj bi zamenjal organizacijo, ki je bila ustanovljena lani, a je neredno poslovala. Sedež novega štaba naj bi bil v Bagdadu. Kombinirani štab je prvi korak k ustanovitvi enotnega poveljstva. Novi štab bo pripravil obrambne načrte za Bližnji vzhod, organiziral vojaške tečaje in morda tudi kombinirane manevre.

TEŽAVE BRITANSKE ANTARKTIČNE ODPRAVE

Wellington, 29. jan. (Reuter). Dve ameriški mornariški letali sta vrgli britanski antarktični odpravi dve steklenici kisla, ki je nujno potreben seizmološkemu strokovnjaku v odpravi Geoffreyu Fretu, ker se je zastrupil z ogljikovim monoksidom. Ta kisik bo bolniku zadostoval za 48 ur. Z letalom bolnika ne morejo prepeljati na varno, ker zaradi vremenskih razmer letala v bližini odprave ne morejo pristati.

Odprava napreduje proti Scottovu oporišču v višini 3500 m nad morjem ter je oddaljena od Južnega tečaja 135 milj. Čaka jo še 350 milj poti do kraja, kjer se bo sestala z novozelandsko odpravo pod Hellaryjevim vodstvom.

Pogled na Jeruzalem, največje mesto izraelske države, ki je postalo zdaj jabolko spora tudi v Bagdadski zvezi

VELIKA DELOVNA AKCIJA JUGOSLOVANSKE MLADINE

NOVA CESTA »BRATSTVO-ENOTNOST«

Prve mladinske brigade bodo prišle graditi že 1. aprila — Na cesti Zagreb—Ljubljana bo delalo blizu 50.000 mladincev

Mednarodna moderna cesta Ljubljana—Zagreb—Beograd—Niš—Skoplje—Djevdjelija, ki jo bodo gradile mladinske brigade — kot je znano, je bila ta obveznost sprejeta prvi dan zasedanja VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije na predlog tovariša Tita — se bo imenovala cesta »Bratstvo — enotnost«. Avtomobilska cesta »Bratstvo — enotnost« od Beograda do Zagreba, dolga 392 km, ki so jo zgradile mladinske brigade pred nekaj leti, se bo tako podaljšala na več kot 1000 kilometrov.

LETOS 78 KM

Prve mladinske brigade bodo prispele na svoje veliko letošnje gradbišče že 1. aprila. Do 29. novembra letos bo mladina v skladu s sprejeto obveznostjo popolnoma dogradila odsek ceste od Ljubljane do Zagreba, dolg 150 km. Od tega je 52 km ceste že dograjene — 48 km na področju LR Slovenije, štirje kilometri pa na področju republike Hrvaške. Zgrajeni so bili tudi nekateri veliki objekti na tem odseku: most čez reko Krko pri Brežicah, dolg 150 m, predor Smarje, dolg 200 m, viadukt pri Ivančni gorici v dolžini 180 m in spodnji del mostu čez Savo pri Jankomiru, ki bo dolg 330 m.

V tem letu je torej treba dograditi še 78 km nove ceste. Siroka bo 10 m, sodobno vozlišče pa bo široko 7,5 m — prav tako kot na avtomobilski cesti Beograd—Zagreb. Je pa avtomobilska cesta za 2 m širša, kot bo široka cesta na odseku od Ljubljane do Zagreba — široka je 12 m.

Mimo raznih podvozov in nadvozov bo morala mladina letos zgraditi na tem odseku tudi velik viadukt pri Trebnjah, in sicer nad železniško progo, cesto in reko v dolžini okrog 100 m.

Vrednost letošnjih del bo znašala okrog 5,8 milijarde dinarjev. Koliko zemeljskih in drugih del bodo opravili, da bi dogradili cesto do Zagreba, še ni podrobno znano. Strokovnjaki so šele dobili nalogo, da to natančno izračunajo, in bodo proračun opravili te dni.

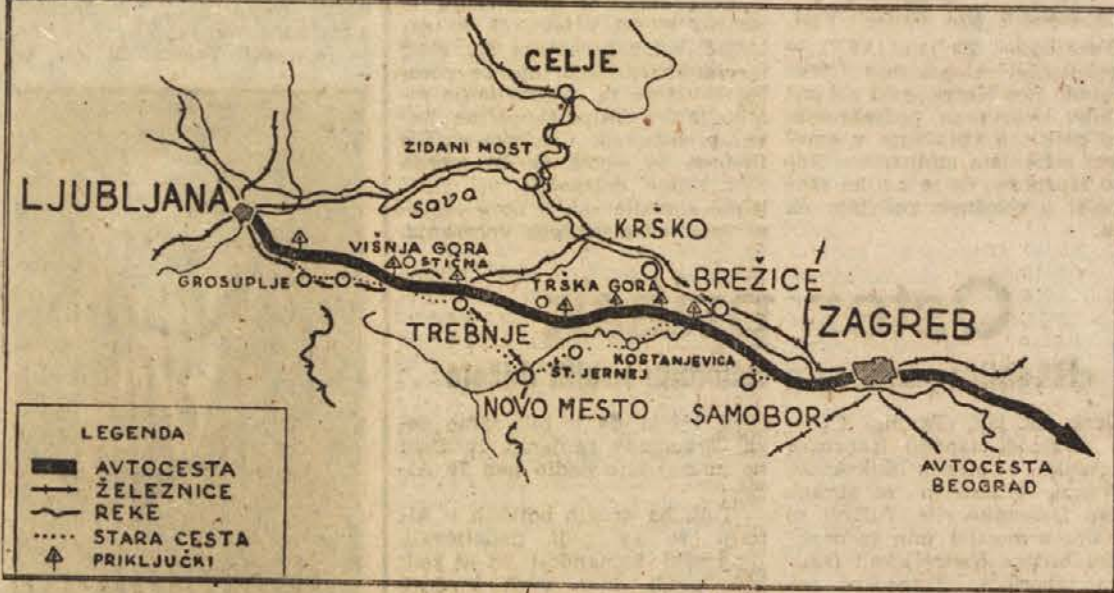
Po prvih proračunih bo delalo letos na odseku ceste od Ljubljane do Zagreba, se pravi od Artilje vasi, do koder je cesta od Ljubljane dograjena, pa do Zagreba okrog 50.000 mladincev. Ali bodo delali hkrati na celotnem odseku ali pa bodo delali po kakem drugem razporedu, to bo prav tako znano te dni, ko bodo podrobneje sestavili načrt. Čas terja

nagle priprave — do začetka del nas ločita le še dva meseca. Zato je bil že včeraj, nepo-

jugom naše države. Zato je največje važnosti tako za naš notranji kot za naš zunanji promet. To bo osnovna zveza vzhodnih in zahodnih dežel in zato so celo vse sosednje dežele zainteresirane na tem, da bi jo čimprej dogradili. Razumljivo je, da bo cesta velikega pomena tudi za naš turistični promet.

Kot smo že povedali, bo cesta dolga nad 1000 km. Odsek med Ljubljano in Zagrebom bo dolg

nice, od tod pa mimo Velike planje, Markovca, Bardana, Svetozareva, Čuprije, Paračina, Ražnja in Aleksinca po dolini Morave do Niša. Iz Niša bo šla po dolini Morave mimo Leskovca, Grdelic in Vladičinog hana, nato pa bo zavila na levi breg in mimo Vranja do Vujanovca, kjer bo spet speljana čez Moravo in mimo Kumanova do Skoplja. Cesta se bo od tod nadaljevala mimo Kaplanova in Velesa do Gradskega, na-

Trasa avtomobilske ceste Zagreb—Ljubljana

sredno po sprejemu sklepa o gradnji ceste, sestanek strokovnjakov iz Hrvaške, Slovenije in Srbije. Na njem so razpravljali o vprašanih, ki jih bo treba urediti, da bi se lahko začelo pravočasno. Obravnavali so tudi tisto, kar bo treba še letos urediti, da bi lahko prihodnje leto delo mladinskih brigad na cesti od Beograda do Djevdjelije nemoteno potekalo.

NAŠA GLAVNA TURISTIČNA MAGISTRALA

Kakor sodijo strokovnjaki, bo moč prihodnje leto, če bo delo dobro organizirano, zgraditi okrog 100 km ceste od Beograda do Djevdjelije.

Nova cesta bo naša glavna mednarodna cestna magistrala, ki bo povezovala Trst ali avstrijsko mejo prek Ljubljane s skrajnim

130, avtomobilska cesta Zagreb—Beograd 392, cesta Beograd—Djevdjelija pa 570 km.

Zdaj pa še nekaj besed o cesti Beograd—Djevdjelija, ki jo bo gradila mladina v naslednjih letih. Ta cesta bi zavila od sedanje trase tam, kjer je teren težavnejši ali kjer je speljana skozi gosta naselja. Predvideno je, da bo šla nova cesta samo skozi Niš in Skoplje, medtem ko bi se ostalih krajev ognila. Pozneje, ko se bo tranzitni promet še bolj okreplil, bi zgradili tako imenovane zavoje okrog Niša in Skoplja, tako da promet ne bi potekal skozi obe mesti.

Od Beograda do Niša bo imela cesta, kot je predvideno, moderno vozlišče, široko 7,5 metra, na ostalem delu pa bo vozlišče široko 7 m. Vrednost skupnih del na cesti Beograd—Djevdjelija bi znašala okrog 25 milijard dinarjev. Na tem delu bo cesta speljana od Beograda ob reki Rajli do Osipa-

to pa po desnem bregu Vardara vse do Djevdjelije. Pred Djevdjelijo bo spet speljana čez Vardar in se bo končala na meji z Grčijo. S. T.

Domača industrija bo proizvajala pluge za globoko oranje

Podjetja za proizvodnjo kmetijskih strojev »Olt« iz Osijeka, »Proleter« iz Leskovca in »Lipos« iz Tuzle bodo začela letos proizvajati pluge za globoko oranje, po katerih kmetijski proizvajalci čedalje bolj povprašujejo. Vse tri tovarne bodo proizvajale enobrazdne pluge za traktorje-goseničarje, ki bodo lahko orali 60 do 80 cm globoko, ter dvobrazdne pluge za oranje od 40 do 50 cm globoko. Računajo, da bodo do začetka jesenskih del proizvedle vse tri tovarne okrog 3000 enobrazdnih in dvobrazdnih plugov za globoko oranje za traktorje »goseničarje« in okrog 3000 plugov za navadne traktorje.

Tako občine še nimajo pripravljenih načrtov za perspektivni razvoj obrti za obdobje 1957-61, niti ne za letošnje leto. Razen nekaj izjem občine še nimajo svojih svetov za obrt. O preslabi skrbi za strokovno vzgojo kadrov govorijo številni delavci, ki se na zbornicah priglašajo za izpite. V celjskem okraju se jih je priglasilo kar 30 %.

PODEZELSKA USLUŽNOSTNA OBRT UPADA V GOSPODARSKO ŠKODO CELIH PODROČIJ POSAMEZNIH OKRAJEV

V goriškem okraju imajo še posebne težave z obrtnimi dovoljenji. Včasih so tu dobivali obrtna dovoljenja brez posebnih pogojev, kvalifikacije in učenja, sedaj se pa premalo zavedajo, da je treba

NAŠ KOMENTAR Zakaj je znižan prometni davek na usnje

Razliko bodo porabili za zvišanje cen surovih kož

Med važne naloge s področja tržišča in cen, ki jih moramo postopno reševati, sodi vsekakor potreba odstraniti razne neuskajenosti cen na notranjem trgu. Ta proces vključevanja medsebojnih razmerij v cenah predvideva tudi zvezni družbeni plan za letošnje leto. Odstranitev teh neuskajenosti, ki naj nastopijo pri ukinitvi plafoniranih cen, pa je seveda mogoče le postopno. Da se dajo take korektive izvesti brez škode za stabilnost tržnih razmer, nam potrjujejo najnovejši ukrepi, ki se nanašajo na cene usnja in surovih kož.

vršnega sveta v precejšnji meri odpravljene. Z uredbo o spremembah zbirke prometnega davka, ki velja od 22. m., se znižuje prometni davek na usnje, in sicer pri spodnjem usnju za industrijsko predelavo od 30 na 21 %; dajne cene in za ostale potrebe od 37 na 26 %, pri gornjem usnju (razen teletjem) pa od 30 na 10 % za industrijsko predelavo in od 45 na 15 % za ostale potrebe. Le za teletje gornje usnje ostane prometni davek nespremenjen.

NOVE PLAFONIRANE CENE ZA SUROVE KOŽE

Vsa razlika, ki nastane zaradi znižanja prometnega davka na usnje, gre v korist zvišanja cen za surove kože, ki so na novo določene tako, da točno ustrežajo znižanju prometnega davka. Višje cene surovih kož torej ne bodo mogle vplivati na ceno usnja. Nove plafonirane cene, po katerih bodo odšli odkupna podjetja prodajala surove kože industriji, so za goveje kože zvišane za 10 do 25 %, za teletje kože pa od 9 do 15 %. K tem cenam se lahko odloči Zveznega izvršnega sveta, ki se uvedejo prejme, in sicer za kože, ki se uvoze iz tujine, in za sortiranje že odrtih brez poškodb, in za sortiranje kož po teži in za sortiranje po pasemskih kategorijah. Hkrati se zvišuje koeficient za uvoz surovih kož, in sicer v obračunskem tečaju. Te neuskajenosti so z najnovejšimi ukrepi Zveznega izvršnega sveta v precejšnji meri odpravljene.

ZNIZANJE PROMETNEGA DAVKA NA USNJE

O neuskajenosti cen na področju surovih kož in usnja se že dolgo razpravljalo. Neuskajenost je v tem, da so naše plafonirane cene surovih kož preniže v primeri s cenami živine. Nisarska podjetja, ki dobe za kilogram kože zaklanih živali včasih manj, kakor za kilogram žive živali, morajo seveda premagati izkupilec za kože vskalkulirati v ceno mesa. Po drugi strani smo prisiljeni umetno vzdrževati nizke cene uvoženih kož z uporabo uvoznega koeficienta izpod 1,00, kar pomeni, da moramo uvoznemu podjetju doplačati razliko nasproti ceni po obračunskem tečaju. Te neuskajenosti so z najnovejšimi ukrepi Zveznega izvršnega sveta v precejšnji meri odpravljene.

845.000 ovac so lani merinizirali Odkup volne je še neorganiziran

Lani so merinizirali v naši državi skupno 845.000 ovac. Letos pa bodo v vsej državi merinizirali 1,2 milijona ovac, in sicer v Makedoniji 600.000, v Srbiji 300.000, v BiH 200.000 in na Hrvaškem 100.000. Računajo, da bodo dobili od teh ovac okrog 4500 ton kvalitetne volne, tako da se bo lahko naš uvoz volne zmanjšal za okrog 70 %.

da povprečno 5 kg volne, nemerinizirana ovca pa samo okrog 2 kg. Cilj merinizacije je, da bi dobili domač tip merino ovce, ki ustreza našim pogojem in podnebnju. V tem so uspešni. Neurejeno je še vprašanje odkupa volne, ki destimulativno vpliva na nadaljnjo merinizacijo. Na trgu je merino volna za 70 do 80 % dražja kot volna ovac domače pasme, kar ustreza njeni boljši kvaliteti. Odkupna podjetja pa ne razporejajo posebej volne ovac domače pasme od merino pasme, kar ne spodbuja proizvajalcev, da bi merinizirali svoje ovce.

S križanjem kvalitetnih ovnov plemenite merino pasme dobijo pomladek z znatno kvalitetnejšo volno in tudi z večjimi količinami mesa. Večja domača ovca iz ravninskih krajev in visokih planot

Da bo prišla obrt na zeleno vejo Problemi obrti, ki jih morajo občine s prizadetostjo urejati

Jutri, 31. t. m. bo v Novem mestu seja upravnega odbora Obrtne zbornice Slovenije, za katero je zbornica na osnovi mnenj in razprav z okrajnimi ljudskimi odbori, komiteji ZKS in Socialistične zveze, pa tudi občinskimi ljudskimi odbori ter zbornicami pripravila analizo o stanju obrti v vseh okrajih naše republike.

Mimo znanih dejstev, da obrt močno zaostaja za potrebami, da so ljudski odbori hoteli iz obrti čimveč »iztisniti« in da so nekateri raje vlagali sredstva v druge gospodarske panoge itd., odkriva analiza še vrsto problemov, ki so v glavnem skupni vsem občinam.

imel v tovarno dostop, vsak državljan. Drugače je v trboveljskem okraju. Tu so začeli obrt upoštevati tako, kot zasluži v občinskem gospodarstvu. Sedaj so tudi večji kolektivni in celo rudnik odstopili del svojih obrtnih delavnic za opravljanje uslug državljanom. To kaže, da so zrelji pogoji za razvoj družbenih obrtnih delavnic.

Tako občine še nimajo pripravljenih načrtov za perspektivni razvoj obrti za obdobje 1957-61, niti ne za letošnje leto. Razen nekaj izjem občine še nimajo svojih svetov za obrt. O preslabi skrbi za strokovno vzgojo kadrov govorijo številni delavci, ki se na zbornicah priglašajo za izpite. V celjskem okraju se jih je priglasilo kar 30 %.

obrtništvo pomagati na noge, kajti mladine je dovolj in prav zares ne bi bilo treba, da ljudje onkraj meje iščejo obrtne uslugе. Samo v Novi Gorici manjka okrog 20 obrtnih delavnic. V koprskem okraju pa že spreminjajo svoj odnos do obrti. O njej razpravljajo v okrajnem merilu in tudi Okrajni odbor Socialistične zveze je eno svojih sej posvetil samo vprašanju obrti. Na močno industrializiranih področjih pa je vedno hušji problem odhajanja obrtnih delavcev v industrijo. V kranjskem okraju se je že skoraj ves v obrti »izuden kader preselil v Zelezarno Jesenice. Zato na Gorenjskem obrt vedno bolj nazaduje, v industriji zaposleni bivši obrtniški delavci pa šušmarijo.

MANJKA PRALNIC, KRPALEVIC, ŠIVALNIC...

Razvoj uslužnostne obrti bomo najlaže pospešili z ustanovitvijo obrtnih delavnic v okviru stanovanjskih skupnosti. To nam potrjujejo naša mesta, zlasti Ljubljana, kjer se že pojavlja nova uslužnostna obrt: pralnice, krpalnice, izposojevalnice, šivalnice itd. kot nov element v uslužnostni obrtni dejavnosti. Uveljavljaja se tudi načelo, da morajo imeti nove stanovanjske zgradbe tudi prostor za servisno delavnico.

TRBOVELJSKI OKRAJ — SPODBUDNA IZJEMA

Koordinacija med industrijo in obrtjo še ni tolikšna, da bi neizkoriščene obrtne kapacitete v industriji služile čimširšemu krogu ljudi. Tovarne v kranjskem okraju bi sicer dale na razpolago osnovna sredstva in kader, vendar se kolektivni protivijo, da bi

industrija pripravljena najemati kredite in v svojem sklopu formirati obrtne delavnice, ki se bodo postopoma seveda osamosvojljale. V mariborski občini Tabor so začeli postavljati obrtne paviljone za uslugе in tudi občina Center širi svojo obrtno mrežo.

KAZE, DA GRE ZA PIKO NA »I«

Vajensko vprašanje je pereče v vseh okrajih, najbolj pa v novomeškem, kjer ni obrtnih delavnic, kjer bi se mladina učila, in ne internatskih prostorov. Za Dolenjsko, kjer bi lahko bila prav obrt izdaten vir narodnega dohodka in izhodišče za nadaljnji razvoj industrije, se bodo morali potruditi, da bodo probleme zagrabili s prave plati. Če je v vseh okrajih pereče vprašanje poslovnih prostorov in kvalificiranih delavcev, v Nove mesteu ni. V Novem mestu imajo oboje, vendar se problemi sami od sebe ne bodo uredili. M. R.

Iz dni, ko so mladinske brigade gradile avtomobilsko cesto od Zagreba do Beograda

V Sloveniji je 176 socialističnih gospodarstev, ki imajo 111.694 ha skupne površine. Vsa ta gospodarstva razpolagajo s približno 32.400 ha obdelovalne zemlje, oziroma s 43.500 ha kmetijskih zemljišč, kar predstavlja 5,7 % obdelovalne ozioroma 4,9 % kmetijske površine Slovenije. Za kmetijska gospodarstva je Strokovno združenje kmetijskih gospodarstev LRS izdelalo petletni perspektivni proizvodni plan.

ARONDACIJA NAPREDUJE PREPOČASI

Kmetijska gospodarstva Slovenije imajo precej sadovnjakov (14,5 %) in vinogradov (12,3 %), zelo malo pa gozdov, tako, da razen dveh kmetijskih gozdarskih posestev ne morejo kriti svojih potreb po lesu, niti ne morejo dopolnjevati svoje proizvodnje z gospodarstvom kakor kmetijska gospodarstva drugod po svetu.

V Sloveniji so kmetijska gospodarstva v primerjavi s sorodnimi gospodarstvi v svetu majhna, vendar se ne skušajo povečevati na račun manjših razdrobljenih površin splošnega ljudskega premoženja. Raztresena zemljišča že doslej niso dovoljevala načrtne specializirane proizvodnje, arondacija pa le počasi napreduje.

GOZDOVI IN OBDELOVALNA ZEMELJA — 1:7

Sestavljalci perspektivnega plana slovenskih kmetijskih gospodarstev so upoštevali pri sestavi plana tudi pomanjkljivo opremljenost kmetijskih gospodarstev. Na en hektar obdelovalne površine pride le nekaj nad 200.000 dinarjev osnovnih sredstev. Sedanje razmerje med gozdni in kmetijskimi površinami kmetijskih gospodarstev ne govori v prid uspešnega gospodarjenja na teh posevstih. Trenutno razmerje je 1:7, kar je v primerjavi s kmetičkimi posestmi, ki imajo le enkrat več kmetijskih površin kakor gozdov,

IZ PERSPEKTIVNEGA PLANA RAZVOJA KMETIJSTVA

Še plodnejše brazde

zelo neugodno. Tudi struktura obdelovalne površine se je v zadnjih dveh letih spremenila, na kmetijskih gospodarstvih je zdaj manj ornih površin, travnikov pa je za 170 hektarjev več. Posvetva so dajala oddaljene njive celo v začasen zakup, čeprav raj bi se zemljišča splošnega ljudskega premoženja po principih naprednega gospodarjenja izkoriščala le v okviru družbenih gospodarstev.

V BODOČE — VEČ TRAKTORSKIH PRIKLJUČKOV

Na gospodarjenje posestev še vedno močno vplivajo razmere na tržišču; zaradi ugodnih cen žit so posestva povečevala obdelovalne površine, zasejane z žitom, manj pa so pridelovala industrijskih rastlin. Pomanjkljivosti gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih, ki naj bi v prihodnjih letih odpravili so se: v primerjavi z letom 1955 se je lani zmanjšalo število rodnih jablan za 1,5 %, število rodnih travov pa za 1,1 %. Čeprav so kmetijska gospodarstva gnojila vsak hektar svoje obdelovalne zemlje v povprečju s 330 kg umetnih gnojil, prideleki niso opravičili te potrebe umetnih gnojil. Število traktorjev in ostalih spodarstvar pridobila predvsem več nrtv in vrto. Površina sadovnjakov in vinogradov se bo povečala le malenkostno, ker bodo kmetijska gospodarstva predvsem obnovljala stare sadovnjake in zasajevala zlahke trte na tistih površinah,

INVESTICIJE SE BODO OBRESTOVALE ŽE LETA 1959

Perspektivni plan razvoja socialističnih kmetijskih gospodarstev predvideva, da bo proizvodnja v kmetijstvu dosegla največje stopnje v letih 1959, 1960 in 1961. Z melforacijo doslej nerodovinskih zemljišč in arondacij zemljišč splošnega ljudskega premoženja naj bi kmetijska gospodarstva pridobila predvsem več nrtv in vrto. Površina sadovnjakov in vinogradov se bo povečala le malenkostno, ker bodo kmetijska gospodarstva predvsem obnovljala stare sadovnjake in zasajevala zlahke trte na tistih površinah,

kjer sedaj raste hibrida. Kmetijska posestva pa naj bi za travnike in pašnike — tako predvideva perspektivni plan — izkoristila vsa doslej še nezaroporejena zemljišča splošnega ljudskega premoženja in še zemljišča, ki bi jih najemala v zakup od privatnikov.

V letu 1961 naj bi se spremenilo tudi razmerje obdelovalnih površin in gozdov. Kmetijska gospodarstva naj bi imela na 1,25 ha en hektar gozdov, kajti le tako bodo lahko krila potrebe za vsakodnevna gospodarska popravila, orodja, vozov ter obnovljala vinogradniško okolje in podobno. V. B.

V bližnji prihodnosti bodo taki prizori naših poljih čedalje redkejši, ker bo živalsko vprego zamjenjal stroj

Ustrezna meja delitve dohodka na plače

Ohraniti je treba določeno razmerje med prejemki industrijskih in trgovskih kolektivov — Kjer odpove zavest in razsodnost, so potrebni administrativni ukrepi — Potrošniških svetov ni čutiti

Nekateri trgovski kolektivi so preveč izbrili svobodno odločanje pri delitvi dohodka in so skoraj vsega uporabili za plače nad plačami po tarifnem pravilniku. Po podatkih Okrajne inšpekcije dela v Mariboru je trgovsko podjetje Avtomaterial razdelilo v lanskih prvih 11 mesecih 21,5 plače, trgovsko podjetje Papir 20 in še več večjih podjetij v Mariboru po 16 do 19 plač. To je bila pretirana delitev sredstev za plače — čeprav ne profizakoni — saj nekatera trgovska podjetja niso dala v sklade niti toliko kot prejšnje leto, ko so imela mnogo manjše možnosti.

Omeniti je treba, da niso delila toliko plač vsa trgovska podjetja v Mariboru, saj mnoga niso imela niti možnosti, ustvariti tako velikega dohodka. To je spravilo trgovske kolektive v različno ugodne položaje in porušilo potrebno razmerje med njih zasluzki. Porušilo pa je tudi sorazmerje, ki bi ustrezalo kvalifikacijam, med industrijskimi in trgovskimi kolektivi ter je zadnje dvignilo iz zapostavljenosti v prejšnjih letih na visoko privilegirani položaj. Zato bi trgovci morali vlagati več sredstev, ki jim jih je omogočila zbrati družba, v sklade za prosto razpolaganje in jih uporabljati za izboljšanje svojega omrežja, gradnjo prepotrebni lokali in skladišč ter podobno. Če pa je subjektivni činitelj v nekaterih trgovskih kolektivih odpovedal, ko so delili dohodek, bodo morali imeti večje besedo ljudski odbori.

NAGRAJEVANJE PO PROMETU ZMERAJ NE USTREZA

Trgovski kolektivi, ki so razdelili mnogo plač, se najraje izgovarjajo na porast prometa. Promet v prodajalnah je res močno porasel, vendar v nekaterih kolektivih plače še bolj. Razen tega trgovski kolektivi niso uveljavili nagrajevanja po prometu tudi med svojimi člani. Takšno nagrajevanje bi namreč povzročilo preveliko razliko med zasluzki posameznikov, kar bi bila predvsem posledica prodaje novih vrst blaga in le v zelo majhni meri večjega truda prodajalcev.

Tečaj za režiserje-amaterje

Pri okrajnem Svetu Svobode in prosvetnih društev v Mariboru se je začel v ponedeljek tečaj za režiserje-amaterje. Tečaj obiskuje 43 udeležencev, med njimi največ mladih ljudi in zlasti delavcev, ki so že doslej igrali in režirali v raznih krajih mariborskega okraja. Namen tečaja je posredovati obiskovalcem nadaljnje izpopolnjevanje v odskem udejstvovanju. Predavajo režiser Slovenskega narodnega gledališča Miran Herbec, znani slikar in scenograf Tošo Primožič, kostumografinja Vlasta Hegedušič in predsednik dramskega sosveta Janez Karlin. Tečaj bo trajal do konca tega tedna, udeleženci pa si bodo ogledali tudi nekatere predstave v mariborskem gledališču.

Koper: Ribiški čolnj

SEJEJO IN SADE

V kmetijski zadrugi Bertoki in Ankanan-škofije urejajo sadovnjake, vinograde — Sadili in sejali bodo le tiste kulture, za katere vedo, da bodo dobro obrodile — Prodajo pa bodo zagotovili s pogodbami — Letos kupujejo zadrugniki manj gnojil kot lani

Kmetijska zadruga Bertoki pri Koprutnu na svojem območju 198 gospodarstev, ki so — razen enega samega — sodarstvena v zadrugi. Vseh 198 gozdnih oddaja zadrugi svoje priske potrebščine. To je vsekakor zgleden primer.

Zadruga pripravlja ureditev večje kompleksa — 40 ha — kjer bodo člani površino bodo zrižgali in nasadili trte in breskve. Ob reki Ribiški so lani mešali 80 ha rodovitne zemlje, ki je služala usmerjati kmetijsko proizvodnjo tako, da bodo člani sadili in sejali največji hektarski donos, in sicer v dveh vrstah površine in zelenjavo. Provlja s pogodbami, podobno kot je nekaj let za paradižnik.

Lani je zadruga zgradila skladišče za kmetijska gnojila, garažo za traktorje, vestrala pet in pol milijona dinarjev. dokončno urejen. Te dni so plekariji začeli saditi dela na zunanjih stenah, dela bo urejajo notranjino. Za vsa ta dela bo zadruga potrošila okrog 4 milijone dinarjev.

Komisija za žene je le potrebna

Na sestanku razširjenega aktivna pri Okrajnem odboru SZ v Murski Soboti so namenoma komisije za žene razdelili na raznih vprašanjih v zvezi z ženami. Komisije za žene namreč so ob združitvi z lutomerskim menili, da ne bo potrebna, kajti za žene močnejši dve člani odbora. Praksu je komisija za žene je pokazala, da ni lažje spremljati njih delo, proučevanje njih vlog v družbenem in gospodarskem življenju, pri izvajanju nalog kot Okrajni odbor Socialistične zveze, ki ima tudi mnogo drugih nalog.

rej do napačnih zaključkov in neustreznega nagrajevanja, kar velja predvsem za takšno obdobje ko prihajajo na trg nove vrste blaga. To potrjuje tudi dosežen promet v tistih trgovskih strokah, ki so prodajale le enako blago kot prejšnje leto.

POSEGI LJUDSKIH ODBOROV IN POTROŠNIŠKI SVETI

O nesporazumih med prejemki članov delovnih kolektivov trgovskih in industrijskih podjetij v mariborskem okraju je razpravljal Okrajni odbor Socialistične zveze in Okrajni svet za blagovni promet, razpravljajo pa tudi drugi. Oba sta prišla do zaključka, da je treba tam, kjer odpove socialistična zavest, poseči z administrativnimi ukrepi. Svet za blagovni promet je sklenil, da bo predlagal občinskimi ljudskimi odbori, naj dovolijo trgovskim podjetjem le tri do štiri plače nad plačami po tarifnem pravilniku, in sicer dve za izravnavo zasluzki po kvalifikacijah z industrijskimi podjetji, ostalo pa zato, da jim bodo pustili enake možnosti, kot jih bodo imeli delovni kolektivi ostalih gospodarskih panog. S takšno omejitvijo se bo ohranilo tudi ustrezno razmerje med zasluzki delovnih kolektivov v trgovinah z različnimi možnostmi in tržnimi pogoji.

Administrativne posege bi lahko zmanjšali z ustrezno vlogo potrošniških svetov. Če bi potrošniški sveti sodelovali pri odločanju, koliko sredstev iz dohodka naj se da v sklade in koliko porabi za plače nad plačami po tarifnem pravilniku, se ne bi mogle zgoditi lanske slabosti.

Nekateri potrošniški sveti pa se sploh niso sestali od konsultiranja. Pa tudi ustanovljeni še niso pri vseh trgovskih podjetjih in trgovinah, pri katerih bi bili potrebni. Gotovo je bilo zgrešeno to, da so ustanavljanje potrošniških svetov ponekod prepustili

trgovskim kolektivom, kar je pri potrošniških povzročilo mnenje, da bodo le-ti pomolčki trgovcev in ne njihovi zastopniki. Med nekaterimi člani potrošniških svetov so takšno mnenje vzbujali tudi predpisi o njihovih nalogah. Sedaj je treba o tem dobro premisliti in se odločiti, ali za administrativne posege ali zaupati to nalogo potrošniškemu svetu, seveda pa jih hkrati tudi usposobiti zanjo.

Enajst novih trgovskih podjetij v Pomurju

V Pomurju so že ločili trgovine od kmetijskih združenj. Z reorganizacijo trgovine so ustanovili 11 novih trgovskih podjetij, ki so prevzela od kmetijskih združenj 103 poslovalnice. V petrošniški občini so ustanovili tri nova trgovska podjetja, v radgonski občini tudi tri. V ostalih pa po enega, razen v soboški, kjer bo tudi odšel preseljeno potrošniške šest trgovskih podjetij, ki so v drugačnem obsegu obstajala že prej.

Soboška trgovska podjetja so se branila prevzeti zadrugne poslovalnice v okolici mesta iz bojazni pred zgbami, ker pa ima vsako izmed teh podjetij več trgovin, med katerimi jih bo precej zagotovo poslovalo z dobičkom, ne bo večjih težav. V občini, kjer so ustanovili samo eno trgovsko podjetje, pa obstaja nevarnost, da bodo ta podjetja uveljavljala monopolistične težnje, posebno še tista, ki bodo imela več poslovalnic v svojem okolju. Morda bi bilo bolje, če bi v vsaki občini ustanovili po dve konkurenčni podjetji. V omejenih občinah so pri ustanavljanju trgovskih podjetij tudi premalo upoštevali bodoče možnosti za sprostitve malega obmenega prometa, če bo prišlo do ustreznega sporazuma z avstrijskimi oblastmi.

Z reorganizacijo trgovine pa v Pomurju še ni rešeno vprašanje, kdo bo odšel zalagal zadrugi in kmetovalce z umetnimi gnojili in drugim reprodukcijskim materialom. Prevladuje mnenje, naj bi to vrsto trgovanja še vnaprej obdržale kmetijske zadruge, kar pa zaenkrat še ni sprejeto.

Z RAZŠIRJENE SEJE OKRAJNEGA ODBORA SZDL V NOVI GORICI

Nove politične manifestacije pred spomladanskimi volitvami

Po drugih zborih volivcev bodo v vseh večjih središčih severnega Primorja opravili politična zborovanja, ob sodelovanju vseh političnih in družbenih organizacij — Posebni predvolilni sestanki za delavke v industrijskih podjetjih ter volivke na spodnjem Krasu in v Vipavski dolini

Nova Gorica, 29. januarja. — na in koristna razprava, kjer se Prvi zbori volivcev so mimo in ponavljajo samo želje, ne ozirajo se na možnosti in sredstva?

Po opravljenih kandidacijskih konferencah ter drugih zborih volivcev bo v severnem Primorju več večjih predvolilnih zborovanj in shodov organizacij SZDL, ZKS, LMS, Zveze borcev ter drugih organizacij in društev. Za volivke bodo priredili posebna zborovanja v vseh večjih podjetjih in v vaseh, kjer so le-te v večini. Taka zborovanja bodo v novogoriški tovarni pohišstva, »Fructalus«

tekstilni tovarni in LIP v Ajdovščini, tekstilni tovarni v Podbčdu, dalje v Komnu, Vipavi, Braniku, Kostonjci, Anhovem in drugod.

O pripravah na volitve govorijo tudi na občinskih konferencah Zveze borcev, ki so zdaj v teku, dalje bodo na skupščinah raznih drugih organizacij in društev, ki se bodo začele v kratkem. Sploh je moč trditi, da je predvolilno vzdušje zajelo že velik krog ljudi v Primorju ter da se bo razpoloženje vsak dan stopnjevalo in dobivalo nove oblike.

Okrajni politični aktiv je torej na večerjšnji seji ocenil opravljeno prvo predvolilno obdobje ter posredoval smernice in pobude za drugi del političnih priprav na volitve, ki bodo važen dogodek v našem notranjem socialističnem razvoju.

M. D.

Od vsepovsod

Ugleden Belgijec je obiskal Gorenjsko

Dober teden dni se je mudil na Bledu belgijski radijski napovedovalec in novinar g. Hubert van de Vijver. V Slovenijo je prišel na povabilo Gorenjske turistične podzveze. Z njim so pripotovali tudi trije spremljevalci, ki so mu pomagali pri snemanju filma o turističnih zanimivostih in lepotah Gorenjske in pri ribolovu.

Povedal je, da je Jugoslavijo obiskal že tretjič, in da se je pri prvih dveh obiskih mudil največ v Bosni. Tudi s teh potovanj je posnel kratak film o Jugoslaviji in ga predvajal v Belgiji. Večkrat je o svojem popotovanju govoril tudi v radijskih oddajah.

To pot se je g. van de Vijver največ zadržal ob strugi Save Bohinjske pri Bohinjski Beli in Ribnem. Njegova skupina je ušla precej težkoga sulca. Lov na sulca in nekatere druge zanimivosti Save so filmali. S posnetki je bil gost zelo zadovoljen. V domovino se bo vrnil sredi tega tedna.

Gorenjska mu je tako všeč, da jo bo še obiskal.

Zanimanje turistov za Slovenijo je veliko

Decembra meseca 1957 je posebna ekipa Gorenjske turistične podzveze obiskala razna turistična zastopstva in agencije v inozemstvu. Ekipa se je mudila v tujini devetnajst dni in je obiskala Belgijo, Nizozemsko, Švedsko, Dansko ter Zapadno Nemčijo z namenom, da z osebnimi stiki ter z različnim propagandnim gradivom vzbudi večje zanimanje za Gorenjsko in Slovenijo sploh.

Turistična potovalna skupina je vzpostavila zveze z vsemi potovalnimi uradi in v nekaterih vplivnih posameznikih. V razgovorih z zastopniki tujih potovalnih uradov je vsekoli usotavljala, da je zanimanje za Slovenijo v tih državah veliko, vendar pa so naši turistični kraji zaradi slabe propagande v tujini premalo znani.

Seminar v Mariboru in Murski Soboti

Strokovno združenje kmetijskih gospodarstev mariborskega okraja je organiziralo tridnevni seminar za direktorje, knjigovodje in računovodje kmetijskih gospodarstev. Le-ta se je začel v ponedeljek. Na seminarju obravnavajo tekoča gospodarska vprašanja kot delitve narodnega dohodka, finančni načrt in druge zakonske predpise v zvezi z gospodarstvom kmetijskih posestev. Podoben seminar bodo priredili v četrtek v Murski Soboti, v začetku februarja pa bo poseben posvet o načinu organizacije dela, izvajanju finančnega načrta in o arondaciji.

SPREHOD PO MARIBORU

Videz, napisi in spomeniki

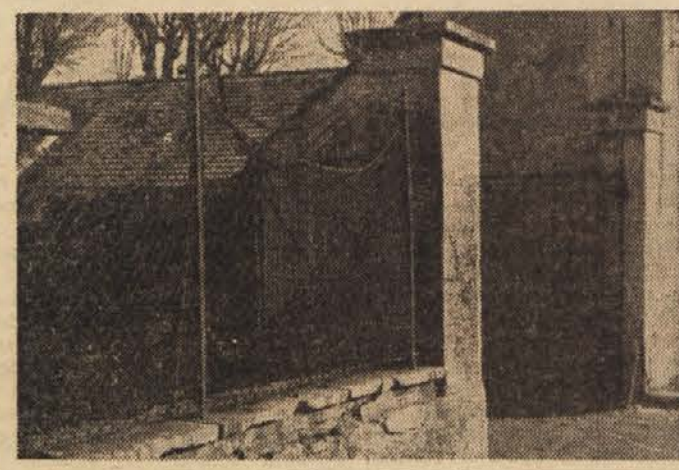
Gradbeniki so v zadnjem obdobju izoblikovali dva nova mestna rajona. Končani so bloki, ki obkrožajo Kidričev trg pred postajo. Za Mariborskim dvorom je nastala četrst novih stanovanjskih blokov. Sneg in mraz sta nekoliko zavrla delo na drugih gradbiščih. Med Stanovanjskimi hišami, ki jih gradijo razni investitorji na različnih krajih mesta, vzbuja zanimanje posebno desetnadstropna stolpnica. Na »nebotičnik« bo stal nasproti razstavišča Mariborskega tedna, poleg železniškega mostu. Treba je omeniti, da je mesto razen številnih stanovanjskih poslopji, dobilo na vogalu Gregorčičeve ulice tudi lepo upravno stavbo, v katero se je vselila direkcija Gozdnega gospodarstva.

Lani so bila končana komunalna dela v okolišju mestnega parka. Tu sta tiakovani dve ulici in izvedena druga dela. Po načrtu nameravajo urejati cestniška, drevedore in parke s termeri proti Dravi. Mnogi menijo, da bi bilo bolj prav, če bi dokončno uredili Kidričev trg pred kolodvorom in dostojno uredili glavno mariborsko ulico. Vsa sredstva naj bi se osredotočila okrog Partizanske ulice, s katero se vsak sylec najprej sreča, bodisi da se pripelje z vlakom ali avtomobilom. Redi je treba, da je Partizanska ulica slabo urejena. Tu je še zmerom več fasad, ki vplivajo neugodno, trgovski lokal na vogalu Cafeve je obit z deskami, poslopje Lesne industrije pa še zmerom spominja na bombardiranje in predstavlja najbolj nemogočo arhitektonsko obliko sredi mesta. Najvažnejše pa je to, da je Partizanska ulica dejansko brez prave funkcije. Ni niti trgovskega niti upravnega značaja, še manj je reprezentativna. Prav bi bilo, ko bi o ureditvi te ulice temeljito razmislili.

Na tak prizor, ki v Ptuj ni osamljen, naleti človek, ko gre po ozki poti ob železniški progi. Tu je cela vrsta razpadajočih skladišč in lop, podrtih hiš in vegastih plotov. Ta slika je hkrati tudi prvi vtis tujca, ki se pripelje po železnici v Ptuj. Pravijo, da se bo prav kmalu ta zapuščen ptujski kot spremenil: tod bo speljana nova cesta, v urbanističnem načrtu pa je ta prostor namenjen sodobnim stanovanjskim hišam.

Mnogi Ptujčani poznajo ta dvorišna vrata, saj so čisto v najhujšem mrazu čakali pred njimi na premog in drva. To je vhod v podjetje s kurivom na koncu Trstenjakove ulice. Na tem mestu naj bi po načrtih urbanistov zgradili prepotrebni hotel za tujce, brez katerega si je težavno predstavljati nadaljnji razvoj turizma v Ptuj.

Novo poslopje filozofske in naravoslovne fakultete

Lansko jesen so na vogalu Aškerčeva in Gorupove ulice v Ljubljani začeli graditi po načrtih glavnega projektanta ing. arh. Stanislava Rohrmanna šestetažno zgradbo filozofske in naravoslovne fakultete Univerze. Za poslopje, ki bo imelo 14.000 m² zazidane površine, znašajo proračunski stroški okoli 550 milijonov dinarjev

Dušan Mevlja: ODLOŽENA MASKA

Ija spada med tiste naše kulturne delavce in ustvarjalce, katerih ime se pogosto pojavlja na knjižnih ovitkih, navzlic temu pa njihovo delo običajno ne dobi posebno močnega odmeva v kulturnem dogajanju. Mevlja ni samo pesnik: je tudi gledališki igralec, oblikovalec satirične in humoristične proze pa še priložnostni publicist in časnikar. Ta raznolikost in raznorodnost udejstvovanja sicer priča o njegovi dejavni mnogoterosti.

razdelkov je skoraj toliko kot pesmi. Izjema so cehovski soneti ter debeli in drobni sršeni pa morda še poglavje »iz partizanske beležnice«.

skem, o lirično-izpovednem in o »cehovskem«. Pod skupnim naslovom »Iz partizanske beležnice« je Mevlja zbral pet pesmi, med katerimi sta dve (»Smrt« in »Zmaga«) nastali že med vojno. Prav ti dve sta močno konvencionalni v vsebinskem in izraznem smislu. Tudi »Suhe črne veje« in »Pohod« ne vnašata v našo partizansko liriko nič novega. Bralčeve pazljivost pa zbujata pesem »Odrezana noga«. To je pogovor vojaka s svojo odrezano nogo: trpka, obešenjaška šala, kot pravi pesnik. V nji spet prevladuje Mevljeva značilna posmehljivost. Čeprav manjka »Odrezani nogi« močnejša poanta, sodi pesem med boljše v zbirki.

Krstna predstava Kulundžičevih »Usoda«

Drevi ob osmih bo v ljubljanskem Mestnem gledališču premiera Kulundžičeve drame »Usode«, ki je obenem krstna predstava tega dela. Delo je zrežiral Jože Gale. Osnutek za sceno je izdelal ing. arh. Matul, za kostume je poskrbela Marija Kobijeva, glasbeno pa je uprizoritev opremil Marjan Vodopivec. Na naši sliki Alenka Svetelova in Vladoša Simičičeva

okrožen vtis, celovito estetsko podoba — se ti le-ta zdrobi, kot krhko zrcalo. Zbirka je namreč v vsebinskem pogledu in v motivnih razdelkih neurejena, nepregledna, nalovljena iz vseh vetrov, botrovana od številnih starejših in sodobnih kritikov. Kot posoda je, v katero je pesnik natočil očetovo izvirnih pa tudi izposojenih barv. Ze sama vnianja razdelitev potrjuje to resnico:

nujna in razumljiva stvar, a kadar se spreminja v nenadzorovano posnemanje, postane neprikljupno. Ko prebiras »Odloženo masko«, pa se ti nenehoma zdi, da si njene motive, celo njene podobe in izrazje, že slišal. Ta neugoden pripev Mevljevemu pesniškemu oblikovanju ne more biti v pohvalo. Posebej velja govoriti o treh razdelkih: o partizan-

Nekaj novosti NUK

- James E.: Histoire de la pensée économique au XXe siècle. T. 1-2. Paris 1955 (128337-1 2)
Jones D.: An outline of English phonetics. 8. ed. Cambridge 1956. (128347)
Liewehr F.: Slawische Sprachwissenschaft in Einzeldarstellungen. Wien 1955 (127833)
Lindqvist A.: Deutsches Kultur- und Gesellschaftsleben im Spiegel der Sprache Wiesbaden 1955 (131589)
Le Maine-et Loire. Paris 1957. (Richesses de France 30.) (F 148/1957)
Nadler J.: Literaturgeschichte Österreichs. (2. Aufl.) Salzburg 1951. (128054)
Panorama des idées contemporaines Paris 1957 (F 151/1957)
Péguy C.: Notes politiques et sociales Paris 1957 (F 105/1957)
Pollitzer M.: Beaumarchais, le père de Figaro. Paris 1957 (F 114/1957)
Priručny slovník rusko-slovenský. (Soest.) E. Culenová (ed.). Bratislava 1952. (128048)
Les Pyrénées-Orientales. Paris 1957 (Richesses de France. 33.) (F 149/1957)
Roberts H. L.: Foreign affairs bibliography. A selected and annotated list of books on international relations 1942-1952. New York 1955. (Foreign affairs bibliography.) (3.) (II 131466-3)
Rogot P. & D. C. Browning: Everyman's thesaurus of English words and phrases. London (1955). (127519)
A Textbook of surgery. By American authors. Ed. by F. Christopher 3. ed. Philadelphia & London (1954). (II 121247)
Vallron G.: Fonctions analytiques. Paris 1954 (125821)
The Assyrian dictionary of the Oriental Institute of the University of Chicago. Vol. 6. Chicago 1956. (II 131821-6.)
Bandy W. T. & C. Pichois: Baudelaire devant ses contemporains. Monaco 1957. (F 8 BAN.)

KONCERT slovenskih skladateljev

Pobuda prireditelj občasno izredne koncerte, kar že več let sem lahko z zadovoljstvom opazujemo v Ljubljani, je vsekakor hvalevredna. Tu gre tako za nove stilne večere sodobnih glasbenih umetnikov, ki imajo namen popularizirati sodobne svetovne glasbene ustvarjalce, kakor že dalj časa znane večere skladb slovenskih skladateljev. Tudi pri teh gre, tokrat še bolj potrebno in koristno, za popularizacijo glasbe, slovenske glasbe. Da je eno in

drugo potrebno, ni nobenega dvoma.

Dirigent Rado Simoniti

Jutri zvečer bo v Ljubljani tak izredni koncert orkestra Slovenske filharmonije, na katerem bodo izvajali izključno dela slovenskih skladateljev. Na sporedu so dela Blaža Arniča, Marija Kogojca, Slavka Osterca, Danila Švare, Marijana Lipovška in Matije Tomca, avtorjev, ki so pri nas obenem

znani in vendar še vedno premalo znani. Na koncertu dirigira Rado Simoniti, kot solisti pa nastopajo mezzosopranistka ljubljanske Opere Zlata Gašperšičeva, altistka Božena Glavakova, kot recitator Jože Tiran, pri klavirju pa bosta Dana Hubadova in Jeni Srebot-Komarjeva.

IZ ŽIVLJENJA SVOBODNEGA MENGEŠKEGA PREDVSEM IZOBRAŽEVANJE

Kulturno in umetniško društvo »Svoboda« Mengeš je letos usmerilo svoje delo predvsem na izobraževanje. Ze decembra so zaključili tečaj za člane delavskih svetov, prihodnji mesec pa bo pričela z delom tudi šola za starše. Pripravljajo pa tudi tečaj za slovenski pravopis, za katerega je že sedaj zelo veliko zanimanje. Ker bodo sele maja dogradili lastno dvorano, sedaj še niso uprizorili nobene igrice. Pravkar se pripravljajo na študij opere. Kljub temu bodo uprizorili ob otvoritveni večeri, ki jo bodo uprizorili ob otvoritvi nove dvorane. Z delom je začela tudi že pevka sekcija, ki doslej zaradi težavnih težav ni mogla obstajati. Konec januarja pa bodo priredili glasbeno večer, ki ga je pripravila »Melodija« iz Mengša.

ČRNUČE: SE VEDNO STARE TEZAVE

Kulturno prosvetno društvo »Svoboda« v Črnučah se še vedno bori s starimi težavami. Čeprav imajo sedaj svojega režiserja, ki pa je baje preveč zaposlen, še vedno ne morejo redno študirati. Dramska sekcija, ki ima okrog 40 članov, pravkar pripravila uprizoritve drame Mire Puovce »Ogenj in pepel« v režiji Božidarja Juršeta. Če ne bodo spet nastale težave, bo premiera sredi februarja. Pred kratkim so začeli študirati tudi Kozakovo dramo »Vida Gran-tova«.

Orkester, ki šteje 21 članov, vodi Marjan Binar. Skupaj s pevskim zborom, ki ga vodi prof. Stane Habe, bosta še pred 1. majem priredila samostojen koncert. Sicer pa redno nastopata na vseh proslavah in kulturnih prireditvah.

Kako priti v svet

Režiser ljubljanske drame France Jamnik je kakor smo nedavno poročali, s precejšnjim uspehom režiral v londonskem gledališču »Theater Workshop« Pirandellovo dramo »Clovek, zver in čednost. Ker se to vendarle zgodi zelo redko, naj ta petminutni pomenek, to bežno srečanje, pove nekaj več o gostovanju v Londonu in s tem v zvezi o zanimanju sveta za našo gledališko umetnost in za našo dramatiko.

je bilo v resnici? Kako sam ocenjuješ svojo režijo v Londonu? »Predstava je bila velik šok za kritike, zato tudi tolikšna ekstremnost v ocenah, saj nekateri na moč hvalijo in drugi ostro odklanjajo. Tudi za »Theater Workshop«, ki ga imajo za avantgardistično gledališče, je bila moja koncepcija Pirandella, ki je stremela za lahkotnostjo, ležernostjo in briljantnostjo, preveč pogumna. Treba je reči, da je težko cepiti angleški temperament na mediteransko rožo. Kar se tiče občinstva, moram biti zadovoljen. Po tretji predstavi je vdrila k tej predstavi tudi delavska publika. Obisk je zelo velik in namerava gledališče s Pirandello celotno turnejo po Angliji, govore pa tudi, da bi šli s tem v Pariz na Gledališče narodov.

»In še eno: kaj bi se dalo storiti za večjo popularizacijo naše gledališke umetnosti in poleg te tudi domače dramske literature? Kakšno je v tujini zanimanje za to umetnost? »Zanimanje je, kakor je bilo že večkrat ugotovljeno ob najrazličnejših prilikah, precejšnje. Nekateri so sicer od vsega začetka proti naši gledališki umetnosti, drugo mnenje, ki prevladuje, pa je, da je pri nas v gledališkem življenju dovolj zdrave in žive krvi. Ljudje, ki poznajo naše gledališče, so me neštokrat spraševali, kaj je z našo dramatikom in se čudili, kako je mogoče imeti tako kvaliteto gledališča brez enako močno dramske literature.

Dobil sem več ponudb za kakšno kvaliteto jugoslovansko delo, predvsem slovensko, ki naj bi ga režiral v Londonu, poprej pa še pri nas doma in v Parizu. Zanimajo se zlasti za sodobna dela. Možnosti, pisariti slovenska dramska dela v tujini, so, treba je le še primernih kvalitativnih tekstov in stvari bodo stele. Sodiim, da bi bilo prav uveljavljati v tujini mimo gledališke umetnosti tudi slovensko dramatikom. Menim, da je tudi to lahko vsaj majhna vzpodbuda slovenskim dramatikom.

»Drugič: kakor smo lahko razbrali v našem tisku, je tvoj Pirandello naletel na zelo deljena mnenja londonske gledališke kritike. Kaj ter Workshop« Pirandellovo dramo »Clovek, zver in čednost. Ker se to vendarle zgodi zelo redko, naj ta petminutni pomenek, to bežno srečanje, pove nekaj več o gostovanju v Londonu in s tem v zvezi o zanimanju sveta za našo gledališko umetnost in za našo dramatikom.

»Najprej: kako pride Slovenec v London, ali točneje slovenski režiser v londonsko gledališče? »Stvar je zelo preprosta: gre za osebne stike, tako rekoč za slučaj. Na žalost je najbolj učinkovita pot osebnih poznanstev. Ker nisem imel možnosti vzeti kakšno slovensko dramsko delo, sem se pač odločil za Pirandella, ki mi ga je londonsko gledališče »Theater Workshop« ponudilo.

»Kako je bilo v Londonu? »V Londonu je bilo zelo zanimivo. Zanimajo se zlasti za sodobna dela. Možnosti, pisariti slovenska dramska dela v tujini, so, treba je le še primernih kvalitativnih tekstov in stvari bodo stele. Sodiim, da bi bilo prav uveljavljati v tujini mimo gledališke umetnosti tudi slovensko dramatikom. Menim, da je tudi to lahko vsaj majhna vzpodbuda slovenskim dramatikom.

»Kako je bilo v Londonu? »V Londonu je bilo zelo zanimivo. Zanimajo se zlasti za sodobna dela. Možnosti, pisariti slovenska dramska dela v tujini, so, treba je le še primernih kvalitativnih tekstov in stvari bodo stele. Sodiim, da bi bilo prav uveljavljati v tujini mimo gledališke umetnosti tudi slovensko dramatikom. Menim, da je tudi to lahko vsaj majhna vzpodbuda slovenskim dramatikom.

Drevi KULTURNI RAZGOVORI

Prof. Ciril Cvetko

V Viteški dvorani Križank bo drevi govoril na četrtkovih kulturnih razgovorih dirigent in prof. Glasbe dr. Ciril Cvetko. Govoril bo in odgovarjal na vprašanja s področja glasbeno-problematike

»GRAFIKA ČLOVEKU«

Pod gornjim naslovom je konec prejšnjega tedna podjetje za snemanje filmov »Viba-film« prikazalo na interni projekciji v Ljubljani film o Drugi mednarodni grafični razstavi. S sodelovanjem nekaterih vidnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev (Riko Debenjak, Marij Pregelj) je po ideji ravnatelja Moderne galerije Zorana Kržišnika napravil režiser France Kosmač barvno izredno uspeh in tudi drugače zanimiv dokumentarni kulturni film. Razveseljiva novost tega filma je zlasti, da so se ustvarjalci izognili dosedanjim običajnim šablonam, s katerimi filmska kamera navadno beleži likovne razstave. Poskušali so dati obrazložitve nastanka posamezne umetnine in nekak prežet sodobne grafične ustvarjalnosti, kakor in kakršne se je razkril obiskovalcem na lanski II. Mednarodni grafični razstavi v Ljubljani. V tem poskusu približati likovno umetnost, tudi modernejšo in manj razumljivo, preprostemu kinoobiskovalcu so avtorji filma v veliki meri uspeli. Film je posnet v barvah in tudi po tej strani lepo približa likovne stvaritve gledalcem. Za vse, ki same razstave niso videli, bo ta film vsekakor izrednega pomena, saj na dostojen način ohranja in posreduje likovne stvaritve človeku.

Mimo kulturnega filma »Grafika človeku« so vrtili tudi novo številko filmskega Obzornika. Tudi pri Obzorniku je moč opaziti težnjo dvigniti posamezne točke Obzornika iz enodnevne aktualnih filmskih zapisov v umetniško hvalnejše, trajnejše in umetniško bolj zahtevne stvaritve. Obzornik številka 7 sestavljajo mehka, poetična filmska impresija z ljubljanskega barja, točka o treh lutkarjih (slovenske, ruske in italjske lutke) in filmski prikaz Kremsler-Schmidtove razstave. Ta poslednji je posnet v barvah in prikazuje najznačilnejša dela struktur rega mojstra iz Kremisa, ki je predstavila lanskega Obzornika je v primeri s filmom »Grafika človeku« mnogo bolj statičen in bolj v mehan običajnih tovrstnih filmskih zapisov. Skupaj z ostalima dvema točkama Obzornika pa tvori skladno in zanimivo celoto.

IZ MODERNE GALERIJE

Slavko Tihec: Tretja vojna II (armiran in patiniran mavec)

ZAPADEL je prvi sneg

Venčeslav Winkler

ZADNJA POT

NARISALA
TINCA
STEGOVEC

KRKA

Kje, sestra draga,
čuvaš skrivnosti
mojih veselih in žalostnih dni.

V skrivnih kotanjah,
kot jaz v svojih sanjah
pesmico tiho šepetam
in tečem in tečem.

Večkrat ob stari žaluziji slontim
in si želim
sredi skrivnih globin
najti tvojo povest.
Zdi se mi,
da v valovih žumi.

— Grem mimo mest,
mimo polj in vasi.
Mnogo najdem na poti ljudi,
ki mi kot ti
zaupajo svoje srce.
In mnogo jih gre
v življenje iskat
tvoje poti.

Anica Barbič,
dijakinja

PRVI ZVONČKI IN TROBENTICE

Pred tednom sem prejel v pisnu majhen sopek prvih zvončkov in trobentic. Darilo me je presenetilo. Res, da so bile cvetlice stisnjene in nekoliko ovele, vendar so tako prijetno dišale. Začutil sem ob tem diš gibažočne zemlje, katero pa je zdaj pokrnil sneg. Za sopek se pošiljatelju najlepše zahvaljujem.

Urednik

drugim, padali so in vsak je obležal kot bil mrtev. Le desetnik je še korakal, neustrašeno je stopal po poti in gledal predse, kje je sovražnik. Tedaj se je muci zdelo dovolj zabave, opazila je še njega z repom, da se je mimogrede prevrnil in skočila na bližnji plot.

Nekje blizu so podili otroci žogo; pritekli so mimo, stopili na vojake, pohodili jih in jih sunili s poti in desetnik je odletel daleč med koprive.

ARHAR VOJAN

Zanimivosti o velikih ljudeh

Znameniti ljudje so imeli tudi kot odrasli nenavadne slabosti in odlike:

Danski astronom Tycho Brahe je bil strasten sabljač in mu je v nekem dvoboju nasprotnik odsekal nos. Slavni matematik Poincaré in fizik Ampère sta bila neverjetno pozabljiva. Francoski glasbenik Lully je zelo surovo postopal s pevci in glasbeniki, ki so izvajali njegova dela. Neredko jih je grdo ozmerjal, pošteno obrcal in jim razbijal violine na plečih. Res pa je, da je bil tedaj njegov orkester najboljši v Evropi.

Eden največjih mojstrov glasbene umetnosti Mozart je imel štiri leta, ko je komponiral koncert za čembalo. Ko je imel se-

dem let, je bil že tak mojster na klavirju, da je pred nabito polno dvorano igral na pregrnjnih tipkah. Imel je tudi izredno razvit posluš, izreden glasbeni spomin in znal je pisati prekrasna pisma. Francoski glasbenik Berlioz je komponiral razne instrumentalne skladbe, ko je imel dvanajst let.

Wolfgang Amadeus Mozart

Slovitemu matematiku Eulerju je bilo v največjo zabavo reševanje izredno težkih in silno zamotanih računov, računanje s petnajstmestnimi števili pa prvi užitek. Zelo rad je imel otroke in ga pri računanju ni prav nič motilo, če so plezali po njem, ga vlekli za ušesa in veselo vreščali. Nikola Tesla ni bil samo izreden izumitelj in področju elektrotehnike; imel je tudi izreden smisel za lepo književnost. Na pamet je znal poleg pesni števila srbskih narodnih pelega celega Shakespearovega »Hamleta« v angleščini, celega Goethejevega »Faustia« v nemščini, celo Dantejevo »Božansko komedijo« v italijansčini in mnoge Puškinove stvaritve v ruščini. Kljub svojemu izrednemu razumu je bil vedno skromen.

Preden naprej pišem, se vam moram predstaviti. Sem učenec 3. razr. osnovne šole Kamnje na Vipavskem.

Pri nas zapade sneg poredkoma, zato se ga tem bolj veselimo. V torek 21. tega meseca me je zelo razveselila vest, ki mi jo je prinesel starejši brat, da je zunaj sneg.

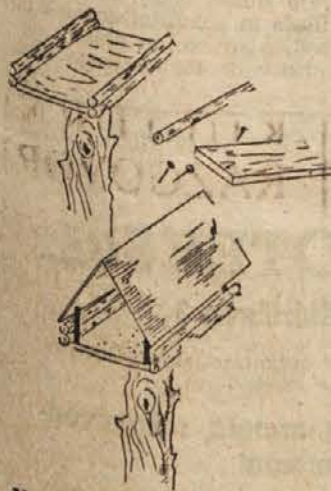
Sedaj se smučamo, drsamo po potoku, delamo skakalnico. Tekmujemo, kdo bo dalje skočil, kot delajo odrasli smučarji.

Komaj pričakujemo novega snega, zakaj ta se je začel tajat. Cermelj Silvo, Potoče 4. p. Dobravlje

Ptičnica

Danes pa nekaj za vas, fantje, nekaj o tem, kako lahko sami napravimo ptičnico. Gotovo ima vsak izmed vas doma kako deščico od starega zaboja, kladivo in nekaj žebeljev.

Najprej rabite tri deske, dolge približno 30 cm in 20 cm široke. Dve taki deski bosta za streho, ena za dno ptičnice. Ko delate dno ptičnice, uporabite za stranske stranice po dve navadni palici, kot vidite na sliki. Nato dno ptičnice na debelejši kol, če bo ptičnica stala na vrtu. Potem zbijte skupaj streho iz preostalih dveh desk in jo pritrdite na palice, ki so pritrdjene na dno ptičnice. Če hočete, ptičnico lahko tudi pobarvate, da bo lepša in bolj vidna v zimski pokrajini.

Miša

MOJI CILJI

Lahko rečem, da skoro nisem opazila, kako se je pojavil doma na omari koledar za letnico 1958. Komaj smo pričeli s šolskim poukom, bomo skoraj končali prvo polletje. Če se spomnim nazaj, se

mi zdi, da smo šele začeli s poukom pred nekaj dnevi. S tem se kar ne morem zadovoljiti, nisem zadovoljna z učenim uspehom. Res, da mnogo pomagam doma pri delu, a kljub temu bi bil rezultat učenja lahko boljši. Tudi ta delni neuspeh ima svoje dobre strani. Sedaj vem, kje sem delala napake, zato sem prepričana, da jih bom do konca leta popravila in odstranila. V prvi gimnaziji, ki sem jo ponavljala, nisem imela posebnega veselja in ne interesa za učenje. Zdjaj pa vidim, najboljši primer imam doma, ko se starši bore za trd obstanek, da nam dajo v roke čimboljši kos kruha in ta bo res dober, če bomo v šoli zadovoljivo napredovali. Upam, da ne bom omagala. Odšla bom iz šole z dobro oceno, vesela in zadovoljna.

Anka Novak, II. razr. gimn. Gorenje 12. p. Stara cerkev

REBUS

Vodoravno: 1. oblika pomožnega glagola; 3. delo (v hrvaščini); 4. z njimi se sankamo; 5. jugoslovanska reka, tudi vrsta cigaret; 6. predlog; 7. prvi samoglasnik — enajsti soglasnik

Navpično: 1. južni sadež; 2. oblika glagola odirati; 3. otok na Jadranu; 4. oblika pomožnega glagola (tretja oseba).

nili so se, naglo očistili drug drugega, da so se spet živo zablščastoli, nato so stopili v vrsto, uprti se v papirnato steno, prevrtili škaflo, da je pokrov odletel in se oddahnili. Stopili so iz škafle in odkorakali po podstrešju: ena, dva, ena, dva.

»Bržkone živijo na svetu še neki sovražniki,« je dejal desetnik in pomenljivo pogledal po vojakih. »Ljudje se bojujejo, trpijo, na nas izučene vojake pa so pozabili. Moramo jim pomagati.«

Korakali so in počutili so se kot velika vojska. Za seboj so vlekli topič na dveh kolesih. V njegovi cevi je tical zamašek, zdaj pa zdaj so top sprožili, počilo je in zamašek je odletel, a se ni mogel izgubiti, ker je bil privezan za top. Podstrešje je bilo dolgo, prehodili so ga resno kot pri kakih svečanosti. Stopali so vsi enako trdno in ponosno, niso se hoteli ozreti v temo, kjer so visele pajčevine. Potem so zavili k vratom. Bila so odprta in razveselili so se. Na pragu so se ustavili. Desetnik je oprezno pogledal po stopnicah. Zamahnil je z roko in pogumno dejal:

»To niso za nas nikake ovire. Naprej!«

Odkorakali so in poskakovali s stopnice na stopnico, čedalje nižje so prihajali in zdelo se jim je, da so z vsakim korakom večji, da so zrasi in se čudovito potegnili. Junaško so se zadržali v široko vežo. Desetnik se ni ozrl ne na levo ne na desno, zavil so skozi vežna vrata naravnost na cesto. Sonce se jim je zablščalo v oči, da so se vsi ometeni zabalili, desetnik pa je prestrašeno zakričal:

»Kdo neki še varuje starinske vojake?« so dejali. »Takah že dav-

no ni več na svetu, poglejte no, ti so še iz tistih zlatih časov, ko so odhajali ljudje z godbo v boj.«

Desetnik je vse slisal, a ga ni nič prizadelo. Mislil si je, kaj boš te vi, ki ne veste, kakšna je prava vojska, tekate za svojimi vsakdanjimi opravki in ne veste, da je še kaj višjega na svetu. Napihnjeno in trdo je stopal pred vojaki in le to ga je skrbelo, ker se ljudje niso nič menili o kakem sovražniku. Bržkone je zdaj na svetu kak dolgočasen mir in so zaspani ljudje že popolnoma pozabili na nevarnosti. Pač pa so otroci pritekli, ploskali in se smejali. Nekateri so navdušeno korakali poleg vojakov in trobili kar z rokami, kakor so videli na starih podobah: trara, trara, trara! Včasih so se upehani ustavili, počenili k tlom ter natančneje ogledovali vojake. Desetnik je večkrat kaj poveljeval, vojaki so namrgodili čela in trdneje poprijeli orožje. Pogledi so jim švigali na vse strani, zakaj desetnik jim je povedal, da bodo vsak trenutek ugledali sovražnika.

»Saj še ni sovražnika, to je samo svetloba, taka vsakdanja, le nekoliko hušja kot pri nas na podstrešju. Privaditi se je bomo morali. Naprej!«

Stopili so na cesto in zapeketali po kamnitih tleh: tek, tek, tek! Kokoši, ki so se pasle pred hišo, so se kriče razbežale, vrabci so zaplahutali čez plot, pes čuvaj

je zalajal, zavil rep in se strahoma umaknil.

»To še niso pravi sovražniki,« je sophajal razkladal desetnik. »To so domače stvarce. Spoštujejo nas in se nam umikajo. Dobro, da smo očistili obleko in orožje. Vojak se mora bleščati. Ne upajo se nas dotakniti, zdimo se jim mogočni.«

Korakali so vztrajno in ponosno in za njimi se je kar kadilo. Vmes so enakomerno streljali s topičem. Vsakokrat je zamašek odletel, kakor bi hotel izginiti, zaplesal je po tleh in se spet vrnil k topu. Ljudje so se ustavljali, sklanjali so se k tlom, majali z glavami in se smehljali in nekateri so kar zaploskali.

»Kdo neki še varuje starinske vojake?« so dejali. »Takah že dav-

deklici, ki je sedela na klopici in jokala. Stopila sem k njej in jo vprašala, zakaj joče. Dejala je: »Izgubila sem se, pa ne najdem domov.«

Sklenila sem peljati deklico na najbližjo postajo LM. Med potjo mi je deklica povedala, da ji je ime Metka. Ko sva šli mimo slaščičarne, se je Metka ustavila in poželjivo gledala torte, razstavljene v izložbi. Spomnila sem se svojih 25 dinarjev in vstopili sva.

»Kaj bi jedla?« sem vprašala Metko.

»Vse!« je Metka komaj dahnila.

Zasmejala sem se in ji povedala, da si lahko samo eno izbere. Ko se je odločila za veliko čokoladno torto, sem jo peljala k mizici, kjer je torta z veseljem pojedla.

Nato sva šli na LM. Tam sem našla tudi Metkino mamo, ki je bila že vsa prestrašena, ker ni našla deklice. Ko pa je zagledala Metko, so ji solze od veselja polzele po licu. Dvignila jo je v naročje in je popolnoma pozabila name, ki sem stala ob strani in se najbrž zelo neumno smehljala. Zahvalila se mi je nato in mi hotela vrniti denar, kar pa sem zavrnila.

Poslovia sem se od njuju in bila sem vesela, da sem s torto naredila Metki tako veselje.

Jana Omladič, III. b., I. državna gimn., Ljubljana

TORTA

Zazvonil je šolski zvonec. Končal se dopoldanski pouk in učenci smo se usuli iz šole. Bilo je zelo mrzlo in veter je pihal, da mi je mraz prešinjal kosti. Iz šole sem se napolnila v bližnjo slaščičarno. Mamica mi je namreč dala 25 dinarjev za torto. Krenila sem preko »Zvezde«. Tedaj se mi je pogled ustavil na majhni, drobni

Kaj so izračunale opice?

Iz Bohinja sem...

Iz Bohinja sem doma, veliko imamo že snega, počitnice so prav prišle, da sankamo se na veliko žel!

Mojmir Lešnjak, Nomenj 46, p. Bohinjska Bistrica

Ne pozabite

Ne pozabite, da bomo 29. novembra letos spet podelili pet nagrad za najboljše prispevke, ki bodo objavljeni v »Pisani trati«.

Dve izmed teh petih nagrad bomo podelili našim najmlajšim sodelavcem, ki še niso dopolnili enajst let.

»SMUK«

Dva zajčka sta se smučala po bregu. V veselem razpoloženju nista niti videla kamnov, pokritih s snegom, ki jih od daleč še ni bilo opaziti. Prvi zajček jih je opazil šele takrat, ko je ležal v snegu. Zlomil si je smučko in palico, druga smučka pa je bila tako nerodno zapicena v sneg, da se ni mogel dvigniti. Na pomoč pa mu je priskočil njegov tovariš, ki ni zavozil čez kamenje. Ko je zagledal nezgodo svojega tovariša, se je ustavil in snel smučki s tačk svojega prijatelja. Oba zajčeka, posebno pa še prvi, sta bila vesela, kajti pripetilo bi se lahko še kaj hušjega.

Zoran Grubič, učenec 4. r. osn. šole Sempeter v Savinjski dolini

NAGRADA

Nagradno križanko »Smučarje pravilno rešil in bil izrečen Ostrouška Lado, 4. b. r., Pri vodnjaku 5, Izola.

Nagradno uganko »Slovična dopolnjevanke« je pravilno rešila in bila izrečena Fatur Majda, p. Pesnica pri Mariboru.

Za opis nagradne silkanke »Smuk« je bil nagradjen Zoran Grubič, učenec 4. r. osnovne šole v Sempetru v Savinjski dolini. Vsem trem nagrajencem iskreno čestitamo!

KRIŽANKA »Leseni konjiček«

Vodoravno: 3. poveljnik ladje, 8. koradni otok, 9. oblika pom. gl. bitl.

Navpično: 1. letoviški kraj pri Opatiji, 2. prepir, 4. arabski konj, 5. francoski osebni zaimek, 6. igralna karta, 7. velik ptič.

Na svidenje v Portorožu

Velemojster Aleksander Matanović o svojih pripravah na mednarodni turnir in še o nekaterih pereh šahovskih problemih

Med kratkim bivanjem 27-letnega vele mojstra Matanoviča v Sloveniji, kjer je odigral štiri simulacije proti skupno 142 šahistom Kranja, Ljubljane, Nove Gorice in Novega mesta, je naš sodelavec navezal z našim drugim vele mojstrom, ki nas bo mimo Gligoriča zastopal na mednarodnem turnirju v Portorožu, razgovor o nekaterih pereh šahovskih vprašanjih.

»Kako ste zadovoljni s svojim uspehom na zadnjem mednarodnem turnirju v Beverwijku?«
»Ne morem reči, da sem slab igral na jubilejnih turnirjih. Visokih peči v Beverwijku. Turnir je bil dokaj močno zasaden. V zadnjem kolu bi moral, ob nekoliko večji pozornosti dobiti partijo proti biv-

Tudi Reshewski v Portorožu

Beograd, 29. jan. — Vedno večja je možnost, da se bo mednarodna turnirja v Portorožu udeležil tudi ameriški vele mojster Reshewski. Čeprav je lani izjavil, da ne bo več sodeloval na uradnih tekmovanjih FIDE, ker meni, da je sistem tekmovanja za svetovno prvenstvo zanj neugoden in nepravilen.

Te dni pa je ameriška šahovska federacija sporočila FIDE, da bosta njena predstavnika in Portorožu Fisher in Reshewski. Doslej se je za mednarodni turnir kvalificirali: Filip, Pachman (CSR), Benko, Szabo (Madž.), Panno, Rossetto in Sanguineti (Arg.), De Gray (Kolumbija), Neukirch (Bolg.), Fisher in Reshewski (ZDA), Gligorič in Matanović (J) ter Olafson (Island). Štirje udeleženci bodo poznani po končanem šampionatu SZ. Razen omenjenih bo sodeloval še zmagovalec kongrega turnirja azijske cone, ki bo v Manili, zmagovalec kongrega turnirja v Kanadi in zmagovalec dvoboja Larsen-Donner.

šemu svetovnemu prvaku dr. Euweju. Z zmago bi se bil pomaknil na prvo mesto. Skoda! Na turnirju je sodelovalo nekaj igralcev, ki preveč nagibajo k remisiranju. Organizacija je bila odlična. Skupno je sodelovalo na raznih turnirjih blizu 200 šahistov iz raznih držav. Gostje so prenočevali pri zasebnikih. Vsem udeležencem glavnega turnirja je privedel zadelo za 400 nizozemskih guldenov. Zmagovalci so prejeli praktična darila.

»Omenili ste nagajanje nekaterih udeležencev h hitremu remisiranju. Kakšno je vaše mnenje o teh pojavih na naših polfinalnih turnirjih in šampionatih?«

»Mislim, da bi bilo treba tem pojavom odločno napraviti konec. Milno administrativnih posegov bi morali naši šahovski novinarji te povzročiti, ki so pri nekaterih igralcih postali že nek sistem, ostro kritizirati. Če že naj razumem starejšega igralca, se ne morem nikakor sprizajeti s tem pri mlajših tekmovalcih. Številni gledalci naših turnirjev so upravičeno nejevoljni nad tem. Končno jim ni vseeno, ali se igralci borijo kot se spodobi, ali pa sklepano remije v osmih, devetih, desetih, dvanajstih in petnajstih potezah. Na osnovi tega se na naših šampionatih igra zelo malo končne. Sicer pri nas nekateri igralci ne ponujajo remije, vendar so ti v krepki manjšini. Kako drugače je to na prvenstvih SZ! To stanje nedvomno zelo škoduje razvoju našega šaha. Treba bo

najh čimprej zdravilo proti tej okužbi. Borbenost in vztrajnost je treba postaviti na prvo mesto.»

»Na zadnjem plenumu Šahovske zveze Jugoslavije je bilo slišati tarnanje, kot ste bili vi, Gligorič, Ivkov in Fuderer. Kaj menite o tem?«

»Nedvomno je res, da je kvaliteta našega šaha danes na višji ravni kot pred drugo svetovno vojno. Vzpon mladih k vabljivim vrhovom je danes mnogo težji kot nekoč, vendar bi s temeljitim učenjem in predvsem z večjo borbenostjo lahko mnogo več dosegli. Eden od vzrokov je tudi občutno in skoraj bi rekel porazno pomanjkanje kvalitetne šahovske literature pri nas. Nadalje menim, da bo treba v bodoče bolj smelo uvrščati mlajše, obetajoče igralce med udeležence mednarodnih turnirjev, četudi še niso mojstri. Morda bi mogo uradnih mladinskih tekmovanj mnogo koristila mednarodna odprta prvenstva po švicaškem sistemu. Turnirji po tem sistemu so krajši, zato cenejši in mnogo borbennejši. Ta-

Prvenstvo Univerze v smučanju

V nedeljo bo množično mednarodno prvenstvo ljubljanske Univerze v smučanju. Start bo ob 10. pri Slačnikovu domu na Toškem čelu. Moštv sestavljajo trije člani vsake fakultete lahko nastopi z več moštv. Na tekmovalno mesto bo brezplačen prevoz tekmovalcev z avtobusom ob 9.30 izpred hotela Union. Prijave bodo sprejeli vsak dan do sobote med 12. in 13. uro v klubski pisarni, Miklošičeva 5.

Belo-črna zapazanja

angleškega strokovnjaka iz prizorišča letošnjega evropskega atletskega prvenstva

Pred dnevi se je vrnil v London Harold Abrahams, ki se je v Stockholmu ogledal prve priprave prireditelja letošnjega evropskega atletskega prvenstva. Po svojih prihodih je zabeležil naslednje ugotovitve: Sedemindvajset držav pričakuje začetek evropskega atletskega prvenstva (od 19. do 24. avgusta) v Stockholmu — od močnih reprezentanc Sovjetske zveze in Švedske, ki bosta imeli po 90 tekmovalcev do edinega

največ po dvanajst finalistov, je moč pričakovati v metu krogle in finalu najmanj trideset atletov (čeprav bosta iz vsake države tekmovala le po dva). Tudi v ostalih disciplinah bo številni finalistov večje od predvidenih, kajti nizke norme vsekakor niso dovolj strogo merilo, da bi bilo v skoku v višino in ob palci le po devet finalistov, v metih, skoku v daljino in troskoku pa po dvanajst.

Upam, da ne bodo delali starnete liste predtekmovanj na osnovi prijav,

balli res tiste, ki bodo nastopili uvrstili v polfinale, le po dva iz vsakega izmed treh polfinalov pa v finale.

Mislim, da bi pri sedanjih kvaliteta stopni prvenstva morali iti po trije iz vsake skupine v finale. Zato predlagam, da grede iz šestih predtekom prvga kola zmagovalci naravnost v polfinale, drugi in tretji iz vsake skupin pa naj bi tekmovala še v dveh predtekih. Iz teh bi po trije najboljši šli v polfinale, kjer bi bili spet dve skupini, po trije iz

Dirka »Po Jugoslaviji«

na avtocesti Ljubljana—Djevdjelija

Beograd, 29. jan. — Kolesarska zveza Jugoslavije je sklenila, da bo v bodoče mednarodna kolesarska dirka »Po Jugoslaviji« na avtocesti Ljubljana—Djevdjelija, ko bodo dela na tej cesti končana. Na avtostradi Ljubljana—Zagreb bo privedla veliko tekmovanje takoj potem, ko bo zgrajena.

DRŽAVNO SMUCARSKO PRVENSTVO

Tekači na startu

Dejnice, 29. jan. — Nocoj je bila svečana otvoritev z največjim metom XIII. državnega smučarskega prvenstva v klasičnih disciplinah. V Dejnicah so že zbrani vsi najboljši tekmovalci iz vseh republik.

Jutri popoldne bo na sporedu prva disciplina; tek na 30 km. Start in cilj bosta na stadionu. Proga je lepo speljana in je po izjavi tekmovalcev, ki so si jo danes ogledali, precej teška. Sneg je dober, vendar pa ga je skoraj manj kot v Ljubljani. Za 30 km so se prijavili vsi boljši jugoslovanski tekači razen slovenskega prvaka Seljaka in Ravenčana Ršbača.

Jutri je na sporedu tudi tek članic na 10 km, mladincev na 12 km in mladink na 5 km. V petek pa je na programu tek članov na 15 km in skoki na 50-metrski skakalnici za klasično kombinacijo.

V nedeljo, to je na zadnji dan državnega prvenstva, pa bodo naj-

»FILMSERVIS«
podjetje za tehnično izdelavo in obdelavo filmov, Ljubljana, Zrinjskega c. 9

- sprejme v službo: • več radiomehanikov ali radiotehnikov z daljšo prakso • več elektromehanikov s prakso

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ali osebne ponudbe z opisom dosežanj zaposlitve in prakse pošljite sekretariatu podjetja. 329

Uprava Kliničnih bolnišnic v Ljubljani — Otorinolaringološka klinika

razpisuje mesto uradnice z znanjem strojepljiva

Plača po uredbi. Nastop službe po dogovoru. Kandidatinje naj se javijo v personalnem oddelku Kliničnih bolnišnic v Ljubljani, Zaloška c. 2. 332

V Badgasteinu že 24 reprezentanc

Badgastein, 29. jan. — V Badgastenu, kjer bo od 2. do 9. februarja prizorišče prvenstva v alpskem smučanju, je prispelo doslej 24 reprezentanc, kar pomeni, da so se zbrale vse prijavljene reprezentance razen Lichensteina.

Za svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah, ki bo v Lahtiju, ki bo od 3. do 10. marca, se je prijavilo 18 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Upravni odbor

ANTITUBERKULOZNEGA CENTRA LJUBLJANA
Masarykova 44 — razpisuje delovna mesta v Ljubljani za:

TRI MEDICINSKE SESTRE (predvsem za patronažo)

ADMINISTRATORJA (ADMINISTRATORKO)

Za medicinske sestre nastop službe takoj, za administratorja s 1. aprilom 1958. — Plača in položajni dodatek po uredbi. Kolkovane prošnje z življenjepisom in opisom sedanje zaposlitve pošljite na naslov do 15. februarja 1958. 335

»KOTEKS«

LJUBLJANA — Kidričeva 3

sporoča vsem gospodarskim organizacijam in ustanovam, da ima nove telefonske številke, in to:

direktor, sekretar, komerciala, računovodstvo, avtopark in ekonomat

št. 23-081, 23-082 in 23-083

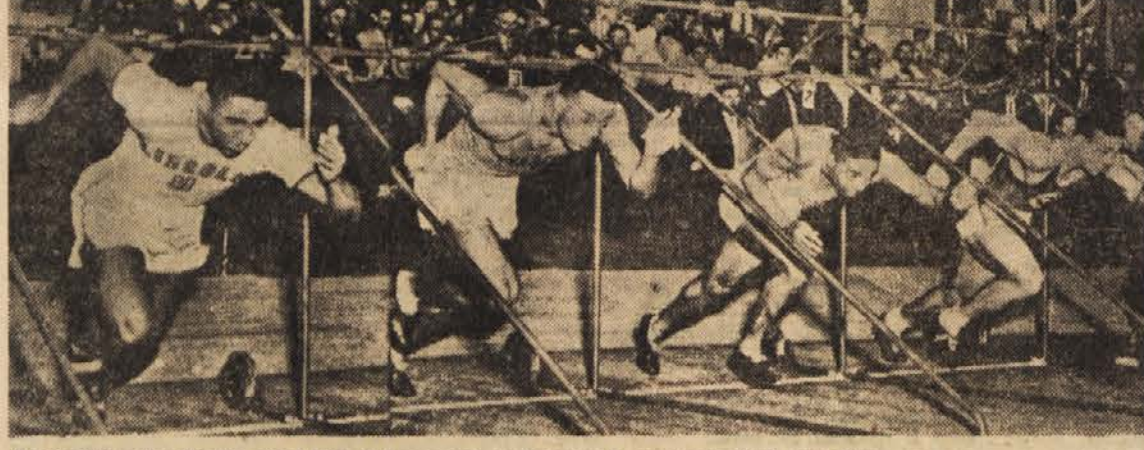
INDUSTRIJSKO PODJETJE V LJUBLJANI — Moste

sprejme s takojšnjim nastopom:

blagovno knjigovodkinjo za opravljanje poslov v zvezi s socialnim zavarovanjem

administratorko varilca in transportnega delavca

Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe pod »Takoj« na oglasni oddelek Ljudske pravice. 338

Ameriški prireditelji atletskega tekmovanja v dvoranah so namestili posebne naprave na startu teka 100 m, ki so starterjem zelo olajšale delo, kajti sprinterji ne morejo več predčasno uiti

predstavnika z Malte. Rusi so tudi že javili, da bodo prišli na Švedsko precej pred začetkom prvenstva.

Devetdeset atletin in atletov je največje število reprezentance, ker sta v njej lahko po dva atleta v moških disciplinah posameznikov in po tri atletinje v ženski konkurenci. Na sporedu je 24 moških disciplin (natančno toliko kot na olimpijskih igrah) in 12 ženskih (olimpijski program in 400 m, 800 m ter peterboj).

Letošnje prvenstvo, šesto te vrste, bo na velikem stadionu, kjer so bile leta 1912 olimpijske igre, na katerih je Hannes Kolehmainen prvičkrat priložil finski pomembni prvi mesti na 5000 m in 10.000 m, oxfordski študent Arnold Jackson pa je požel razveseljivo in nepričakovano zmago na 1500 m.

Toda stadion se sedaj bistveno razlikuje od tistega iz leta 1912. Takrat je bila steza dolga 382 m, sedaj pa je podaljšana na točno 400 m, toda, žal ima še vedno le šest prog. Stadion bo lahko sprejel od 21.000 do 23.000 gledalcev in ima tudi električno razsvetlavo.

Približno 1000 atletov bo stanovalo v desetih šolah. Na obisku teh šol sem ugotovil, da bodo tekmovalci zadovoljni, kar se tiče prehrane in stanovanja. V vsakem velikem razredu bodo po štiri postelje, omarice, stoli in pisalne mize. Prav tako so v šolah moderno urejene kuhinje, dvorane, v neposredni bližini pa steze za trening. Tekmovalcem bodo v šolah na razpolago tudi zaprti bazeni, dvorane za 600 gledalcev z odrom in kinom. Nobena izmed reprezentanc ne bo stanovala daleč od stadiona na katerem bodo tekmovanja. Seveda bo kar najbolje preskrbljeno tudi za časopisne in radijske poročevalce.

Sedaj pa nekaj o sistemu tekmovanja, ki je pravzaprav bolj zanimiv. Predvsem so kvalifikacijske norme premlake. Na osnovi le-teh bo izločeno iz finala le skrajno malenkostno število tekmovalcev. Posledice so očitne — n. pr.: na olimpijskih igrah v skoku v višino v Melbourneu 1956 se je kar 22 skakalcev uvrstilo v finale, ki se je začelo ob 14.30, končalo pa šele ob 19.30, urli! Zaradi tega ni pričakovati, da bi se na prvih šest mest uvrstili res najboljši tekmovalci, ampak bo predvsem odločala njihova telesna vzdržljivost.

V pregledu (na koncu sestavka) je moč videti norme za finale na evropskem prvenstvu v primerjavi z dvajsetimi najboljšimi rezultati leta 1956 in še iz leta 1957. Naj omenim, da sem upošteval pri sestavljanju lestvice le po dva moška in tri ženske iz posamezne države. Tako je prišlo do neločljivosti: v metu kopja je povpreček evropske dvanajstostice 76,25 m, moral bi pa biti 77,65 m, ker so štirje Poljaki in pet Fincev presegli to daljavo, nisem pa mogel upoštevati v lestvici dvanajstostice dveh Poljakov in treh Fincev!

Cepprav računa komite evropskega prvenstva, da bo v vsaki disciplini

polfinalnega tekmovanja pa naj bi se uvrstili v finale.

Pregled kvalifikacijskih norm za finale in dvanajstostice najboljših v Evropi leta 1956 in 1957 (v metrih):

disciplina:	norma	1956	1957
višina	1,93	2,01	2,04
palca	4,15	4,35	4,30
daljina	7,13	7,51	7,51
troskok	14,50	15,37	15,23
krogla	15,20	16,64	16,88
disk	48	52,24	53,04
čklavido	55	59,84	61,52
kopje	67	76,63	76,25
ZENSKÉ			
višina	1,58	1,65	1,63
daljina	5,60	5,97	6,12
krogla	12,55	14,44	14,36
disk	42	47,23	
kopje	47,70	48,81	

Torej, kot kaže, se bo atletom — kar se tiče stanovanja in prehrane — dobro godilo, o sistemu uvrstitve v finale pa ima Harold Abrahams res nekatere upravičene pripombe.

Brzojavke

— MOSKVA, 29. jan. (TASS). — V nadaljevanju zaoostalih partij šahovskega prvenstva SZ je Gipsis premagal Toluša, Korčnoj pa Talja. Remizirali so; Polugajevski s Petrosjanom in Borisenko z Boleslavskim. Boleslavski je predal partijo iz IX. kola Krogliu, Suetin pa Borisenku.

— VARŠAVA, 29. jan. (AP). — Poljska atletska zveza je sprejela ponudbo atletske unije ZDA, naj bi bilo sredi julija v Varšavi srečanje obeh reprezentanc. Ameriška reprezentanca bi pred tem gostovala v SZ.

— TOKIO, 29. jan. (AP). — Na letošnjih azijskih sportnih igrah, ki bodo ob koncu maja v Tokiju, bo sodelovalo okoli 1000 športnikov iz 20 azijskih držav. Japonska jih je prijavila 294, Filipini 150, Formoza 139, Indija, Koreja in Pakistan po 100, tibi Kitajska se še ni prijavila.

— LAHTI, 29. jan. (ISK). — Na skakalnici v Lahtiju, kjer bo svetovno prvenstvo v smučarskih skokih, je bilo pretekle nedelje tekmovanje, na katerem je zmagal Finec Kärkinen 229 (69,5 69,5), na šesto mesto se je plasiral najboljši Šved Edikson 203,5.

— BOLOGNA, 29. jan. (Ansa). — Kofarkarska zveza Italije je določila datum za srečanje italijanske reprezentance s sovjetsko. Le-to bo 23. februarja v Milanu. Za to srečanje sta se potegovala tudi Bologna in Palermo.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V HOKEJU NA LEDU

»Maribora«: Celje 3:13

Maribor, 29. jan. — Na lepo pripravljenem ledu na košarkarskem stadionu ob Tržaški cesti se je prva tekma za prvenstvo Slovenije v hokeju na ledu med »Mariborom« in »Celjem« končala z zmago gostov s 13:3.

Irci bodo igrali v Stockholmu

Belfast, 29. jan. (Reuters). — Severnoirška nogometna zveza je po daljši razpravi še sklenila da pošlje svojo reprezentanco na svetovno prvenstvo v Stockholmu. Čeprav bi morala le-ta igrati ob nedeljah.

IZŠLA JE V IZDAJI URADNEGA LISTA FLRJ

Zbirka predpisov o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1957

Zbirko so po odloku Zveznega državnega sekretariata za finance št. 25612/57 z dne 24. decembra 1957 sestavili svetniki ŽIVKO DJORDJEVIČ, NIKOLAJ PETROV, MIHAJLO ŠKEČIČ IN NENAD BUTAS

CENA 1200 DIN

Naročila sprejema KOMERCIALNI ODDELEK URADNEGA LISTA FLRJ — BEOGRAD, Kraljevića Marka 9, — telefon 22-619 — žiro račun št. 1032-T-220. 386

DNEVNE NOVICE

Krvodajalec Ljubljanci, pozor! Krvodajalec akcija v občini Center je v teku. Prijavite se takoj pri svojih sindikalnih podružnicah ali pri terenskih odborih Rdečega križa. Bolniki čakajo vašo kri, ki pomeni mnogim našim življenja. Storitve svoje državljanke in človeško dolžnost. Dvakrat da, kdor hitro da! Za morebitna pojasnila se obrnite na občinski odbor Rdečega križa Ljubljana-Center (Nebotičnik, I. nadstropje ali telefon št. 22-174).

V »Krajskih komedijantih« v soboto in v nadaljnjih predstavah bo igrala vloga Miceke Nada Bavdava kot gost. OPERA Cetretok, 30. jan. ob 19.30 R. Strauss: »Ariadna na Naksos«. Abonma red K. Petek, 31. jan. ob 19.30: Janacek: »Jenufa«. Abonma red F. (Vstopnice tudi v prodaji.) Sobota, 1. febr. ob 19.30: »Andre Chénier«. Abonma red P. (Vstopnice tudi v prodaji.) Nedelja, 2. febr. ob 15: Lindpaintner: »Danina«. Izven in za podjetelje. (Vstopnice so že v prodaji.)

Revija »Sodobna pisarna« je začela izhajati. Je okusno in s slikami bogato opremljena, na finem papirju pestre vsebine, članki so kvantitativno, obravnavajo mehanizacijo pisarniškega dela, stroje, in druga poglavja iz pisarniške prakse na poljuden in zanimiv način, da jo je prijetno brati. Vse urade in podjetja vabimo, da takoj še dodatno naročijo potrebno število izvodov, prav tako tudi uslužbenice in vse tiste, ki se zanimajo za moderno pisarniško poslovanje. Z revijo boste vsi zadovoljni. Uprava revije: Ljubljana, Gosposka 12.

Nevropskiatrina sekcija SZD bo imela 2. februarja t. l. ob 16. uri na nevrološki kliniki svoj redni sestanek. Dnevni red: 1. volitve novega odbora; 2. nekatera organizacijska vprašanja; 3. razno. Vabljeni vsi zainteresirani. — Odbor.

Zveza borcev NOV terenski odbor »Mina Turke, Ljubljana (teren »Miklošič«) priredi dne 1. februarja 1958 ob 20. uri v vseh prostorih Doma JLA v Ljubljani, Trg OF, družabno prireditev s plesom in bogatim srečelom. Plesni orkester godbe »JLA«. Za dobro postrežbo preskrbljeno. Med predvideno 150 din vstopnic v predprodniki v trafikah na vogalu Titove in Trga OF. Vljudno vabljeni — Odbor.

Starodavna ljudska mladost in največja znanstvena dognanja pripravljajo prihodnji čebelniki med kot učinkovito sredstvo zoper srčne bolezni, žilodilne in črvesne težave, boleznijeter, žolca in ledvice.

KONCERTI Jutri izredni a cappella koncert Slovenske filharmonije. Dirigent: Rado Simoniti, solisti Zlata Gaspersičeva, sopran; Božena Glavakova, mezzosopran; Jože Tiran, recitator; pri klavirju Dana Hubadova in Jeni Štebet-Komarjeva. Spored — skladbe Marjia Kogojca, Blaža Arliča, Slavka Osterca, Danila Svare, Marijana Lipovška in Matije Tomca.

GLEDALISCA DRAMA Cetretok, 30. jan. ob 19.30: Vianjevska: »Optimistična tragedija«. Abonma E. (Preostale vstopnice so v prodaji.) Petek, 31. jan. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena troglavka«. Abonma D. (Preostale vstopnice v prodaji.) Nedelja, 2. febr. ob 15: Axelrod: »Sedem let skomin«. Izven in za podjetelje. (Vstopnice so že v prodaji.)

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE Ljubljana, Mestni dom Sobota, 1. febr. ob 20. Sineipflugova: »Okence«. (Zgodba profesorja Joneke) Komedija izven Zadrnice. Nedelja, 2. febr. ob 16. H. Fitz »Srebrna ulija« pravljica igra z godbo in plesom Popoldanska predstava izven. ob 20: F. Hadžić: »Vs smo samo ljudje«. Komedija Večerna predstava izven na sobotno, zadnjo uprizoritev veseligrge Olge Scheinpligove »Okence«. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 22-860.

EKSPERIMENTALNO GLEDALISCE Ljubljana — Križanke Cetretok, 30. jan. ob 20: Cetrikovi kulturni razgovori. — Prof. Ciril Cvetko »O nekaterih problemih našega glasbenega življenja. Vstopnice so na razpolago vsak dan od 10.—12. ure in dve uri pred začetkom. Rezervacije na telef. 22-011.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALISCE MARIONETE Levstikov (Sentjakobski) trg št. 2 Cetretok, 30. jan. ob 17: V. Cinybulk: Dežman: »Igračke na cestah«. Petek, 31. jan. ob 17: L. Novy: V. Tauffer: »Moja in živali«. Sobota, 1. febr. ob 17: Pengov-Simončić: »Zlata ribica«. ob 20.30: Pengov-Simončić: »Zlata ribica«. Za odrasle. Nedelja, 2. febr. ob 11 in 15: V. Cinybulk-Dežman: »Igračke na cestah«.

ROČNE LUTKE Resljeva c. 36 Nedelja, 2. febr. ob 17: F. Milčičnik: »Dve veselji zgodbi«. Prodaja vstopnic vsak dan od ponedeljka dalje (razen nedelje) na upravi, Resljeva c. 36, telefon 32-020 od 10.—12 ure in pol ure pred začetkom predstave pri gledališki blagajni.

Umrla je IVANKA BERLEC upokojenka Pogreb bo v petek, dne 31. januarja 1958 ob 15. uri iz Petrove mrliške vežice na Žalah. Zalujoči ostali

Nenadoma nas je zapustil član našega kolektiva tovariš FRANC JEVNIKAR Vestnega in dobrega člana bomo ohranili v trajnem spominu. Uprava in kolektiv »ZITO-MOKA«, Ljubljana

OBRATNA AMBULANTA pri TOVARNI AVTOMOBILOV MARIBOR-TEZNO sprejme v službo: obratnega zdravnika dve medicinski sestri materialnega knjigovodjo (-kinjo) Pismene prijave je treba vložiti v teku 15 dni od dneva razpisa. Prejemki po predpisih Zakona o javnih uslužbenih. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ustanova ne razpolaga s stanovanji. M 17

POZOR Hišni sveti in ustanove Ako imate predvidena parketarska dela v letu 1958, jih naročite v zimskem in pomladanskem času, ker bodo pozneje parketarji zaposleni z deli po sklenjenih pogodbah na novih stavbah. — Naročila sprejema: »PARKETARSTVO« — Ulica Moše Pijada 35.

List izdaja in tiska Casopisno založniško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, telefon 39-181. Notranjepolitična gospodarska rubrika Nazorjeva 12/II, tel. 20-507 in 22-621. Kulturna rubrika Kopitarjeva 6/III, tel. 31-357. — Uprava Trubarjeva ul. 24, telefon 22-491 in 22-492. — Naročniški oddelček Petkovskovo nabrežje 25, telefon 22-494. — Oglasni oddelček Kopitarjeva ulica 4, telefon 31-358. — Poslovalnica na Titovi cesti 15, telefon 22-322. — Mesečna naročnina 250 din, za tujno 500 din. — Tekoči račun 60-KB-6-Z-1593. — Poštni predal 42. — Poština plačana v gotovini.

Cestitke Naši dobri in skrbni mameci Dani Nučič želimo obilo sreče in zdravja: sinčka Andrej in Tomaž, mož Tone, mama in ata.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«

Jugoslovanski film »SVOJEGA TELESA GOSPODAR«

Tednik F. N. 4. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi: Marija Kohn in Mladen Serment. Ob 10 je matineja francoskega filma »Dnevnik majorja Thompsona«. Prodaja vstopnic od 9—11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: franc. film »Dnevnik majorja Thompsona«. Tednik: F. N. 4. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi: Martine Carol. KINO »SLOGA«: angl. barvni film »Junaki sherwoodskega gozda«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. KINO »VIC«: amer. film »Hiša skrivnosti«. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »TRIGLAV« AMERIŠKI BARVNI CINEMASCOPE FILM »Do pekla in nazaj« Brez tednika. V glavni vlogi: Audie Murphy, Marshall Thompson. Predstave: Ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »SISKA« Angleška film MADLENA V glavni vlogi: Ann Todd in Ivan Desny. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

VESTI IZ TRBOVELJ KINO »DELAŠKI DOM«: zaprto. IZ PTUJA KINO »PTUJ«: ameriški črno-belji film »Klic divljine«. IZ MURSKÉ SOBOTE KINO »MURSKA SOBOTA«: Jugoslov. film »Milijoni na otokih«. Predstava ob 20. IZ ROGAŠKE SLATINE KINO »ROGAŠKA SLATINA«: angleški film »Jaz in gospod ministere«. VESTI IZ KRANJA PRESHNOVO GLEDALISCE KRANJ Petek, 31. jan. ob 20. uri Carlo Goldoni: »Krmarica Mirandolina«. Komedija v treh dejanjih z glasbo in petjem. Gostovanje Mestnega gledališča z Jesenic. Izven. KINO »STORŽIČ«: ameriški barvni film »Zgodba o Glennu Millerju«. Predstave ob 16, 18 in 20.

VESTI Z Iesenic in okolice Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima do 31. januarja dr. Stanka Rosenstein, Javorniška pot. KINO »RADIO«: premiera jugoslov. filma »Svojega telesa gospodar«. Predstavi ob 18 in 20. »PLAYZ«: angleški film »Hiša skrivnosti«. Predstavi ob 18 in 20.

Z BLEDA KINO »BLED«: angleški film — vojna drama »Skozi pekla«. Predstava ob 20. OPNI OGLASI KRATEK KLAVIR (Strutzflügel) v zelo dobrem stanju, krasen glas, dunajska mehanika, železna konstrukcija, ugodno napredaj. Ogled od 10.—12. in od 14.—16. ure Ljubljana, Prjateljstva 12, priključje.

CELJSKE VESTI SLOV. LJUDSKO GLEDALISCE CELJE Sobota 1. febr. ob 18: »Dnevnik Ane Frankove« Gostovanje v Lokah-Kisovcu. Nedelja, 2. febr. ob 15.30: Pavel Golja: »Jurček«. Izven, po znižanih cenah. KINO »UNION«: ameriški barvni cinem. »Sedeči bik«. »METROPOL«: poljski film »Skrivnost zapuščenega okna«.

SPORED ZA ČETREK, DNE 30. JANUARJA Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.45. 5.00—6.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) — 6.30—6.40 Reklame — 6.40—7.15 Naš jedilnik — 8.05 »Mi ga žingamo« (poskočne narodne napovedi igrajo instrumentalni ansambli) — 8.35 To in ono za vas — 9.00 Silke iz glasbenega koledarja — 10.10 Melodije à la carte — 11.00 Orkestralni odlomki iz oper — 11.30 Cicibano — 11.45 Pesmi za naše — 12.00 Popuri melodij — 12.30 Kmečka univerza — Dr. Janez Battis: Vzrejne bolezni prasičkov — 12.40 Poje holandski zbor »Maestreechter Staar« — 13.15 Internacionale koracnice — 13.25 Na obisku pri nordijskih mojstrih — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.49 Humoreska tega tedna — Janez Trdina: Zegnanje — 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji — 17.10 Plošča v ploščo — 18.00 Radijska univerza — Danilo Ružič: Spretnost tajnega pisanja — 18.15 Petar Stojanović: Koncert za violino in orkester — 18.45 Cetrikova reportaža — Saša Vuga: V dobrem starem mestu — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.50 Tedeniški notranjepolitični pregled — 20.05 Cetrikov večer domačih pesmi in napoved — 21.00 Vodoljini Kranjec (ob 200-letnici Vodnikovogorja) — 21.30 Iz sodobne švicarske komorne glasbe — 22.15 Po svetu jazz — »Nat King Cole« — 23.00—23.15 in 23.30 — 23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

SPORED ZA PETEK, DNE 31. JAN. 1958. 5.00—6.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) — 6.30—6.40 Reklame — 6.40—6.45 Naš jedilnik (8.00—11.00 oddaja na valu 202,1 m in 98,9 mHz) 8.05 Popularne melodije iz orkestralne glasbe — 9.00 Radijski potopis — Zorin: V deželi kraljice Sabe — XVI. — 9.20 Prisluhnite in izbirajte — 10.10 Dopoldanski spored solistične glasbe — 11.00 Pesmi raznih narodov — 11.30 Za dom in zene — 11.40 Alpski zvoki — 12.00 Z orkestrom Slovenske filharmonije po domači defeli — 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v februarju — 12.40 Poje Slovenski oktet — 13.15 Od arje do arje — 14.05 Oddaja za šolarje: Brzjav skozi Mato Grosso — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 Iz svetovne književnosti — Orrin Henry: Poslednji list — 16.00 Koncert ob štiri — 17.10 Mali intermezzi — 17.15 Ob četiri na šest. (Za ljubitelje zabavne glasbe) — 18.00 Iz naših kolektivov — 18.30 Poje pevski zbor »Grafika« p. v. Slavka Miheličiča — 18.50 Družinski pogovori — Kristina Brenk: O knjigah in ljudeh — 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Panorama z Montmartra (igra orke-

STER MICHEL LEGRAND) — 20.15 Tedeniški zunanjepolitični pregled — 20.30 Max Reger: Serejada za orkester — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Lola Novakovič in IVO Robič s plesnim orkestrom Radia Beograd — 22.35 Melodije za lahko noč — 23.00—23.15 in 23.30—23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

II. PROGRAM (na valu 202,1 m in 98,9 mHz) 14.00 Odlomki iz simfonij in koncertov — 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 15.10 Razgovor z volilci — 15.25 Zabavna glasba, vmes obvestila — 15.55—16.00 Ljubljanska kronika

II. PROGRAM (na valu 202,1 m in 98,9 mHz) 14.00 Od arje do arje — 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila — 15.25—16.00 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberneta.

Letalo, ki maha s krili

Moskovski radio je pred kratkim poročal o novem letalu s premičnimi krili. Pionirji letalstva vse od Kkara do bratov Wright so skušali posnemati ptice. Decembra leta 1903 se je nesrečno končal poskus bratov Wright, ki sta imela letalo z mahajočimi krili. Londonski muzej hrani nekaj letal, s katerimi so ljudje že pred stoletji skušali posnemati ptice. V poročilu moskovskega radia pa je zdaj rečeno: »Letala, ki mahajo s krili, so primerna za krajše polete, obnesejo pa se zlasti zato, ker lahko vzletijo kjerkoli in tudi pri-

stanejo na poljubnem kraju. V novi sovjetski kovinski ptici je prostora za 15 ljudi. Načrte za pticam podobna letala je pripravil Smirnov, konstruktor Ribnikov pa je izdelal letalo, katerega krila so podobna krilom žuželk.

Tihotapec kobalta

Belgijska policija je zaprla nekega Camilla Crouxa z obtožbo, da je pretihotapil iz dežele okoli 23 ton radioaktivnega kobalta, snovi, ki jo je Belgija razglasila za strateško in prepovedala izvoz v določene dežele.

Na zahodnoameriški obali so preizkusili posebno raketo za gašenje gozdnih požarov. V valju iz lepke je okoli 32 litrov kemikalije, spodaj je raketni motor. Enostopno raketo je mogoče izstreliti 400 metrov, dvostopno pa 1100 metrov daleč. Brž ko raketa udari ob tla, se razprši gasilno sredstvo, ki v kratkem času zadušil gozdni požar. Eden naših posnetkov kaže raketo pred izstrelitvijo, drugi pa gozdnega gasilca, ki za raketo še dokonča delo.

Drobne ZANIMIVOSTI

ZARNICA V ZELEDU

Presenečen je bil rentgenolog, ko je našel v zelodcu 25-letne May Spence Zarnico, lečo in baterijo žepne svetilke. Pacientka je povedala, da je bila na običajnem zdravniškem pregledu. Zdravnik je pržgal majhno ročno svetilko in naročil pacientki, naj reče »ses«. Potem je zdravnik ugotovil, da drži v roki samo škaflo, ostalek pa je bil v bolničnem zelodcu. Mlada pacientka na srečo ni imela težav in je čakala nekaj dni, preden se je po naravni poti rešila »elektrifikacije«.

ZMEDA V VOLILNI KAMPANJI

Mučno je bilo nameščencem angleške televizije postati BBC, ko so v politični oddaji zamenjali magnetofonske trakove. K filmu s posnetki konservativnega kandidata so zavrteli trak z izjavami laburista in sveda tudi narobe.

RED ALI BIROKRACIJA?

Uradno sporočilo zahodnoameriškega zveznega gospodarskega ministrstva bavarske državni pisarni: »O preostalem znesku enega peniga sporočamo, da te malenkosti ni vredno vračati in smo penig vključili v pisarniška materialna sredstva.« Dvoje podpisov in uradni pečat.

KAJ JE ZGORAJ

V uradnih predpisih francoske vojnne mornarice je zapisano tole: »Iz varnostnih razlogov morajo biti torpeda obrnjena tako, da bi se konica obrnjena navzdol, spodnji konec pa navzgor. Da bi se izognili nesporazumom, kaj je zgoraj in kaj spodaj, je treba opremiti konico torpeda z napisom »spodaj«, spodnji del pa z besedo »goraj«. Črke naj bodo čitljive in v jasni barvi.«

SVOJEVRSTNA METODA

Neka ameriška letalska družba je uvedla svojevrstno preizkušnjo deklet, ki se potegujejo za letalske strojnice. V potniški preobčeni inspektorji iščejo ne kandidata v občutljivi del telesa tisti trenutki, ko pride mimo njega z okrepčiom na pladnju. Po tem, kako reagira, dobijo oceno »nervna«, »primer-na« ali »živca«.

Z 28.000 cikl v sekundi zvrta tale miniaturni sveder z diamantno konico tako drobno luknjico, da gre vanjo človeški las. Zvočni valovi, ki imajo dvakrat višjo frekvenco, kot jo lahko zazna človeško uho, proizvajajo tok, zaradi katerega deluje sveder podobno kot pnevmatično kladivo. Tako drobne luknjice potrebujejo za razne napeljave na sestavnih delih elektronskih računskih strojev

Ribe pod polarnim ledom

Nenavadna zamisel novozelandskega naravoslovca

- Novozelandski biolog dr. Baham je kot član antarktične odprave predložil nenavadno reč: z razstrelivom bi razbili 30 m debeli led na Rossovem morju, on pa bi potem vrigel mrežo in kot prvi ujel ribo pod tisočletnim antarktičnim ledom.

»V teh temnih vodah se bo nemara našlo marsikaj,« je rekel dr. Baham. »Upam, da bom ujel kaj podobnega, kot so ulovili zna-

stveniki pred nekaj leti blizu Madagaskarja.« (Gre za živi fosil »coelocanth«.) V zalivu blizu Pram Pointa, kjer stoji Scottovo oporišče, je Baham že dlje časa lovil ribe

bosta utirala pot skozi trdni modri led, ki se je dolgo vrsto let postopoma raztezal nad vodami Rossovega morja, ko so se močni ledeniki začeli spuščati z višjih področij antarktične celine.

Francozi pripravljajo za izpopolnjevanje svojih pilotov lahko reaktivno letalo, ki ga bosta poganjala dva reaktivna motorja. Nedavno objavljene risbe ne spremljajo prav nobeni tehnični podatki

skozi luknje, ki so jih napravili tujljni. Ujel je nekaj rib, ki so bile na las podobne vsem znanim vrstam. Zdej upa, da bo po eksplozivni razstreliva na ledeni plošči ujel kaj posebnega.

Pri tem delu mu bo pomagal fregatni kapitan Flynn, Američan irskega rodu. Z razstrelivom si

To največjo plovečo odedo so razbili že nedavno v Mali Ameriki, vendar doslej še ni skušal tam loviti globinskih rib. Ledene stene so ob robovih zelo debele in segajo do 30 m visoko.

Palle Mogensen, ki bo vodil novozelandske znanstvenike na južnem tečaju v prihodnji zimi,

Govorica na mesecu

V katerem jeziku se bodo na Mesecu sporazumeli prvi ljudje? Na to vprašanje so skušali odgovoriti znanstveniki iz desetih dežel, ki so se zbrali na konferenci v Kaliforniji. Zastopnik pariške univerze je dejal, da bi se angleščina najbolje obnesla, profesor z londonske univerze pa je odgovoril:

»Čista ruščina je mnogo primernejša od slabe angleščine.«

Mesto rokobork

Oblasti v amerškem mestu Regina so dovolile rokoborske prireditve, na katerih nastopajo ženske. Že dalje časa je ženska rokoborba v tem mestu poglavitna atrakcija. Mestna uprava je izdala odlok kot odklonilni odgovor na nedavni predlog, naj bi prepovedali žensko rokoborbo.

Skoraj devet let je potoval s svojim amfibijskim vozilom okoli sveta ameriški rudnik inženir. Iz Montreala se je peljal čez Atlantik v Anglijo in dalje na evropsko celino, nato mimo Indije v Avstralijo in čez Pacifik nazaj v Ameriko. Zdej ga v New Yorku pričakuje žena, ki se je namenila z njim na pot, pa je vzdržala le do Londona

Za dobro voljo

SMEJAL SE JE

Tonček je prijokal po stopnicah. Tako je tulil, da se je zamislil stari materi, ki je sedela

v kuhinji. »Kaj je?« ga je vprašala.

»Očka se je s kladivom po prstu.« je odgovoril.

»Daj no, čemu bi jokaj? Tako velik fant si žel Tisto s kladivom po prstu vendar ni tako huda reč. Mar bi se smejal!«

»Saj sem se,« je povedal Tonček.

DOBER NASVET

Starejši možki je vprašal dekca, ki se je igral na londonski predmestni ulici:

»Ali je daleč do doma izgubljenih psov?«

»Daleč,« je odgovoril deček.

»Ali se vam mudi?«

»Kako bi najhitreje prišel tja?«

Deček ga je pogledal, nato pa je odgovoril:

»Glejte, tam je stražnik. Če bi se menil mudilo v tisti dom, bi kar stražnika popadel za nogo.«

FRANK HARPER

Newyorške NOCI

27 DETEKTIVSKI ROMAN

»Ze dobro, če sta prepričana o tem,« je odgovorila.

»Oprostite, da sva vas vznemirjala,« sem zamrmral in pustil Magdo Waldovo samo sredi nereda, ki sva ga napravila.

V dvigalu sem povedal Tighu tisto o brzjavki. Spodaj v veži sva opazila Jonesa in neopazno izmenjala z njim dogovorjeni znak, nato pa sva odšla do podružnice Western Uniona. Potem ko sva se legitimirala, sva dobila dvojniki brzjavke, ki jo je poprej prejela Magda Wald. Prebrala sva besedilo:

»Bolo pooblaščen sklepati z Lordom. Stop. Frank.«

»Nemara je to res kakšno poslovno sporočilo,« je rekel Tigh po kratkem premisleku.

»Ali pa šifra, kdo ve.«

»Bolo in Lord sta lahko podjetji. Ne morem razumeti, čemu se niso zmenili po telefonu.«

»To je preprosto, Rothovim telefonskim pogovorom prisluškujejo tekmeči, ti pa to prav gotovo vedo.«

Sla sva v kavarno, sedla k oknu in se obrnila tako, da sva imela pred seboj glavni vhod z zastavo na pol droga in del ulice. Zadolovljal sem se s črno kavo in brez zavisti gledal prijatelja, ki je z občudovanja vredno slastjo popravljal kruh, sir in pasteto.

Pred seboj sva imela dolg, naporen dan. Domentila sva se bila, da Magde Wald ne bova izgubila z očji. Zares sva čakala nekaj ur v veliko nezadovoljstvo natakarike, ki je vsaj po navadi prodala največ gostom za tisto mizo pri oknu. Tigh je pospravil pravcato goro obloženih kruhkov, da bi se ji vsaj za silo oddolžil, jaz pa sem ob oknu zapisal tole:

11.50 - Barbara Taylor in Stanley Adams sta šla iz poslopja. Jones ju spremlja.

12.00 - Iz vseh poslopj na Wallstreetu so se zgrnile na cesto tajnice in uradnice. Hitijo na kosilo.

12.05 - Tigh je naročil piščanca in ni zadovoljen, ker ga je dobil le polovico.

12.55 - Gostinski obrati se praznijo, bančni in pisarniški nameščenci se vračajo na delo.

13.15 - Iz dolgega časa sem privlekel na dan nekaj tistih zemljevidov. Pod »New Yorkom« sem opazil nekaj zelo zanimivih naslovov, na primer Golden Palace v Harlemu.

14.10 - Tigh je naročil sladoled in kozarec sode, jaz pa že peto črno kavo.

15.30 - Prodajalci listov ponujajo prve večerne izdaje. - Skočil sem na cesto in kupil »Journal American«. Naslov na prvi strani mi je zaprl sapo: »Iščejo Georgea Tewa, morilca Fedorja Rotha...«

Tigh mi je iztrgal list iz rok. Od jeze je zardel kot kuhar rak in me srdito pogledal:

»Nate se ne morem več zanesti,« je rekel.

»Kaj hočeš reči?« sem ga vprašal.

»Samo od tebe so lahko izvedeli,« je bil rekel Tigh ves rdeč.

»Nikomur nisem črnil niti besedice,« sem mu odgovoril.

»Potem pa so gotovo blebetali na tvojem oddelku. Ze večkrat so se zaleteli s svojo napačno taktiko.«

Užaljen sem bil. »Takojo bova ugotovila,« sem mu rekel in vstal. Po telefonu sem vso jezo stresel na svojo tajnico Mac. »Nekdo bo letel iz službe, če ugotovim, kdo je dal novinarjem Tewovo ime.«

Mac je imela čudno navado, da je vselej zajokala, če je kdo ostro govoril z njo. »Pri nas ni nihče ničesar povedal,« je hilpala.

»Dobro, Mac. Ali je kaj zame?«

»Nekdo vas je telefonično klical. Ker vas ni bilo, je povedal, da je Tew ubil Rotha,« je povedala tajnica.

»Hudiča, glej si ga no!« sem rekel, odložil slušalko in se vrnil k Tighu, ki je že spet zadovoljno lizal sladoled. »Tigh oddelek nima nobene zveze s to novico,« sem mu povedal. »Po vsem videzu se nekdo močno trudi, da bi morilec Irene Smithove podtaknil tudi uboj Fedorja Rotha.«

»Kdo bi to mogel biti?« je rekel Tigh, nato pa je kar na lepem začel reševati križanko. Minilo je nekaj minut, Tigh je naglo odrlil list in se potrkal po čelu. »Ali se spominjaš, da pred kratkim nisva mogla uganiti imena mesta na Siciliji?« me je zamišljeno vprašal.

»Da, spominjam se. Imena tega mesta si se spomnil tistega dne, ko so Rotha našli mrtvega.«

»Katera beseda je bila to?«

»Beseda s sedmimi črkami...«